

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

ACCEPT MATTERS AS THEY ARE

May we have the serenity to accept what
cannot be changed, the courage to change what
must be changed, and the wisdom to distin-
guish the difference.

Author unknown

LETNIK XI. — VOLUME XI.

TORONTO, 1. DECEMBER, 1960

STEVILKA 12 — NUMBER 12

Christmas
Greetings

Vesel Božič in srečno novo leto 1961,
vsem čitateljem, naročnikom, prijateljem in sodelavcem
želita Uredništvo in Uprava
"SLOVENSKE DRŽAVE"

OZNANILO IN OPOMIN BETLEHEMSKIH POLJAN ...

Danes pogosto govorimo o svetovni krizi človeštva. Teško je primerjati sodobno razdvojenost človeške družine z onimi številnimi, več ali manj krajevno pogojenimi težavami in nesrečami, ki so trle rodove v dolgih tisočletjih nazaj.

Iz poznanega trikotja, ki je do danes skorajda vedno vključeval Boga, bližnjega in samega sebe, Ga poskuša današnji človek, omamljen s silnim napredkom znanosti, popolnoma izločiti in na njegovo mesto postaviti vidno stvarstvo in vero v neomejenost človeškega razuma pri odkrivanju skrivnosti sveta in svetovja.

Ker se je človeku posrečilo v velikih primerih ukrotiti naravne sile in jih zaslužniti sebi v prid, nič več ne upošteva duhovne vrednote, ki so ga veskrozi ohranjale kot "krono stvarstva".

V zasebnem in javnem, državnem in mednarodnem življenju so vedno manj upošteevane varne smernice božjih zapovedi.

Dvojna morala ali pa sploh njeno zanikanje si vedno bolj osvaja ljudi. Nemoralnost in grda sebičnost razjeda družinsko, narodno, državno in meddržavno skupnost.

Ponosni sedanji človek, pri vsem svojem tehničnem znanju, izgublja čut osebne odgovornosti in s tem zaupanje vase in v svoje poslanstvo, ki ga ima po božji zamisli.

In v to razvojenost atomskega človeka, in človeke družine na splošno, zopet kličejo svetonočni zvonovi veselo oznanilo betlehemskih poljan:

"Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!"

Pogojnost in pravilno razumevanje tega svetonočnega oznanila: "Slava Bogu na višavah...!", je dana človeštva v njegovo rešitev in dosego osebnega in splošnega zadovoljstva.

Z uresničitvijo prvega čeda vselega angelskega oznanila zbežganemu človeštvu, bo edino možno ustvariti pogoje resničnega osebnega in mednarodnega miru.

L. Jamnik

TAMBURAŠI V TORONTU

Skupina kakih 30 mladim študentov in študentk katoliškega vseučilišča Duquesne iz Pittsburga, Pa., je prinesla za en večer v Toronto tamburico ter večina slovensko pesem in ples. V bogatem sporedu je nanizala vzorce južnoslovenske in srednje Evrope. Solospjevi, zborna petje in plesi so bili prijetno razporejeni. Slovenska točka je bila predstavljena z dekljskim tercetom ob spremljavi harmonike (Ptičke po luftu letaja, Kmetič veselo na svetu živi), ki se mu je pridružil fant za tret. točko Gremo na Stajersko. Pesmi so bile zelo dobro podane, le eji so zveneli preveč široko. Presenetilo je, da so zaključek zapeli kot lastni moto znanj šlager ki je odmeval po slovenskih vaseh za časa mobilizacije pred nemškimi napadom: Pojdi z menoj na morje veslat'. Skupino, ki potuje po svetu z željo prikazati kulturno vrednoto zlasti slovenske tradicije, je vodil Walter Kolar, dirigent pa je bil J. Vasoff. Sobotni torontski predstavi 29. oktobra je sledila predstava v nedeljo popoldne v Hamiltonu.

Tamburaši bodo obhajali prihodnje leto 25 letnico obstoja in bodo nastudirali poseben jubilejni program, ki ga bodo zopet predvajali tudi v Torontu.

TORONTSKO BOGO-SLOVJE JE ODPRLA VRATA

V nedeljo, 23. oktobra, je praznovalo bogoslovje sv. Avgušlina 50 letnici blagoslovitve temeljnega kamna, ki ga je za kapelo blagoslovil in vzdal tedanji nadškof Fergus McEvay. Celotno po-

ROŽNI VENEC, NAJPOPULARNEJŠI RADIJSKI PROGRAM

Najpopularnejši francoski radijski program v Montrealu je molitev rožnega venca, ki jo vodi kardinal Emil Legere vsak večer od 7 do 7.15. Pri zadnjem štetju so ugotovili, da je 93% od 623.000 radijskih aparatov v okrožju poslušalo to oddajo.

Zgodovinar Fran Erjavec umrl

V Ljubljani je umrl 2. oktobra t.l. Fran Erjavec, šolski nadzornik v pokoju, pisatelj in zgodovinar. Pred približno dvema letoma se je vrnil iz Pariza v Ljubljano. Po dveh težkih operacijah je podlegel in zaključil svojo dokaj pestro politično zgodovino.

• Kongregacija obredov je odredila, da imajo škofje pravico prepovedati fotografiranje v cerkvah.

NA RAZVALINAH KLIJE NOVO ŽIVLJENJE

"Slovenska beseda je beseda praznika,
vriskanja in veselja ..."

I. Cankar

Ko smo potovali po naši lepi Sloveniji, smo se ustavili tudi pri Cankarjevem spomeniku na Vrhniki. Ob tem sem se zamislil v to, kako je ta veliki duh pred pedesetimi leti samozavestno izpričeval svojo pripadnost narodu, ki mu je postal največji pisatelj, kako daleč mu je bil manjvrednosti predsednik, da je sin na samo tako majhnega, temveč tudi takrat še nesvobodnega slovenskega naroda. In ta misel me je potem stalno spremljala, ko sem opazoval ljudi, njihov pogovor ter obnašanje sploh; živa je postala zlasti potem, ko smo prestopili mejo ter se nato dalj časa zadrževali v našem primorskem in koroškem zamejstvu.

V bližnji preteklosti smo marsikaj slišali govoriti o "osvoboditvi slovenskega naroda izpod tiščilnega suženjstva", zlasti pa to, da si je narod SAM priboril to svobodo, pri tem zavestno odločujoč o svoji usodi, po čemer bi pričakovali, da je zato današnji Slovenec mnogo ponosnejši na VSE (ne samo preliči kri!), kar je njegovega, kar smatra kot vrednote, kot pa je bil njegov rojak izpred druge svetovne vojne; pričakovali bi, da bo današnji slovenski akademik mnogo globlje vzgojen v državnem ali narodnem smislu kot pa je bil n.p.r.: predvojni. Toda doslej še nisem slišal, da bi pred vojno slovenski študent kje v tujini tajil svojo narodno pripadnost, niti nedržavljanec, ali pa da bi srbski podanik v inozemstvu skrival svoj državljanški ponos!

In to smo doživeli letos na naši poti poleg drugega. V Trstu se je nam približal šef neke slovenske železniške postaje in nas nagovoril v nerazumljivi, polomljeni italijanščini in prosil za uslugo. Na vprašanje, če morda zna tudi slovensko, se je mož, ki nosi doma najmanj oznako "zaveden državljan", če ne kaj več, raje odstranil ter iskal pomoč pri Italijanu! Na vlaku, ki pelje skozi Nemčijo in Avstrijo v Jugoslavijo, nismo mogli dolgo ugotoviti, da je bil dejansko celoten naš vagon zaseden z jugoslovanskimi potniki. Posebno zanimivo je bilo v prvem razredu. Poleg mene je sedel mladi Hrvat, študent, ki sem ga nagovoril v angleščini in že takoj zvedel, da se vrača domov. Nadaljevala sva pogovor v materinem jeziku.

Ostali štirje, očitno zastopniki jugoslovanske trgovine, so čitali vsi nemške liste in molčali kot skala. Ko sva s Hrvatom začela pogovor v materinem jeziku, so jo drug za drugim porisali na hodnik! V drugem razredu je bilo več "navadnih" državljanov, zato sem brez težave in čakanja ulovil celo-slovensko besedo! To sem pozneje pripovedal simpatizerju današnje Jugoslavije, trdemu slovenskemu Korošču v Celovcu. Hudo mi je bilo, ko mi je govoril o hvalečnosti, ki jo čuti matični domovini za materialno pomoč, a tiste pomoči — morabno-narodne vzgoje, ki je po njegovem gledanju najvažnejši moment za povprečnega Korošca, ki je trenutno bolj potrebna

kot drugo, ne znajo posredovati iz Ljubljane, Zakaj je niso zmogli dati, s tem nisem hotel mučiti občutljive in patriotske koroške duše. Našel bi lahko še mnogo podobnih dogodkov. Tako me je zlasti bolelo srce, ko sem videl, da so se tudi primorski Slovenci pričeli hlapčevsko obnašati do predsodek, da je sin na samo tako vedno v preteklosti videli v njih če že ne "manjvredne" gospodarje, pa vsaj enakopravne sosedje. Morda ni najmanj značilen primer ta, da se goriška Slovenka v Italiji skuša za vsako ceno omožiti s slovenskim fantom, medtem ko se dekle z onstran meje raje potuja najbolj zapuščeni in majovrednemu Lahu.

Skušal sem najti odgovor na ta pojav samoponiževanja s tem, da sem prihajal v stik z najrazličnejšimi ljudmi današnje slovenske družbe. Predvsem se mi zdi, da je zajela ljudi prava mrzlica do osnovnih materialnih dobrin. Gonja za temi potrebščinami je zajela celo tisto "sveto" inteligenco, ki uživa navidezen mir, ker ji sedanja obilica ustvarja občutek, izgleda, da pač ne najde zadovoljstva v tistem, kjer bi ga intelektualc moral dobiti. Brez dvoma je osnovni vzrok, ki je povzročil nastanek slovenskega narodnega manjvrednostnega kompleksa, splošen gospodarski ter socialen zastoj, ki je že sam po sebi dal Sloveniji različnost ter inferiornost od njenih sosed. Inferiorni kompleks pa je zlasti posledica tega, da se na Zapadu že vsa povojna leta komunizem obravnava kot zlo. Naši izseljenci so od nekdanj puščali za seboj v Franciji, Nemčiji itd. samo dobro ime, dočim današnji slovenski potnik po Zapadni Evropi s svojimi jugoslovanskimi potnimi listom zbuja sum, nezaupanje in pomilovanje, kar našega človeka, ki je prej vedno redno občeval in tesno živel z zapadnimi sosedi, duševno silno tlačí; skuša sicer tutja prepričati, da je še vedno on Slovenec, kakršnega so poznali od nekdanj, a s tem pa tudi zapade hlapčevstvu in zatajevanju svoje narodne in državne pripadnosti. To vrsto potnikov sestavljajo predvsem trgovski potniki, ki po večini prihajajo iz vrst izvežbanih, poslušnih neizobražencev in deloma izobražencev. Večina njih se ni nikoli niti prizadevala dojeti bistva narodnosti. V tujini prodajajo tujcem poleg državne, jugoslovanske časti tudi slovensko s tem, da jim razlagajo-primer se je pripetil v neki kavarni v Muenchenu!-, kako smo Slovenci prav za prav le skupek italijanske in nemške krvi in da se to odraža v naši književnosti ...

Boljši v tem oziru so študentje in razni zastopniki kulturnih poslanstev in ustanov. Ti ljudje so brez dvoma najbolj zanimivi v vsem tem duhovnem razkroju in kaosu, ki ga bolj ali manj doživlja danes sleherni Slovenec. Vrednote vseh vrst ter razna idealistična gesla prihajajo in odhajajo, spreminjajo svojo kakovost za polce, ki je trenutno bolj potrebna

ZIMA V GOZDU

SLOVENCII -- "ČUDEN NAROD"

Ali smo res? Kadar so prihajali tuji vojaki v naše kraje, so tako govorili. In kadar domačini v Ameriki ali v Avstraliji pridejo v tesnejši stik z nami, pravijo isto. Gre za naš značaj, za naše vedenje — gre pa brez dvoma tudi še za

v "Tedenski Trbuni" zlasti nazorno kažejo, kako iščejo vsak dan novih vrednot, ker jim sproti, vsak večer pade iz nica v nica! (Vneto prevajajo Sartra!) Zlasti ljudje tridesetih in štiridesetih let so pravi primerki nihilistov. Je pa med kulturnimi delavci mnogobojno, novega življenja in kar je najbolj razveseljivo: doraščajoča mladina nosi v sebi neke nove, pozitivne znake, ki so za marsikaterega izmed "nas tuji. Današnji slovenski "teenageri" so namreč prvi ljudje, ki so imeli že kolikor toliko urejeno vzgojo v svoji občutljivi dobi, imajo več zaupanja v svoje predstojnike, ker se je razlika med vzgojo, ki jo dobi otrok pri starših in ono v šoli, močno ublažila. Le-ta je v zadnjih letih mnogo manj doktrinarna in išče skladnosti in sodelovanja z otrokovo naravno vzgojo doma. Tako prilaganje uradne vzgoje je po drugi strani znamenje hude krize in razkrajanja komunističnega nauka in splošne slabitve umetne, nenaravne, državne stranke. Doraščajoča mladina je veliko bolj "domovinska", narodna ter manj "politična". Osebnost vidim v tem obdobju novo ponosa našega naroda in prihod "novodomovinstva". Ker ti ljudje niso doživeli nedavnih socialnih premetov, bodo brez dvoma spet vnesli v narodovo življenje tiste stalne vrednote človeka, ki jih prehodno včasih ne cenijo. Z njimi bodo napolnili praznoto strahot duhovnega kaosa, ki ga pušča za seboj onemogli, človeka ponižajoči, predpotopni utopizem ter ideje nauka, ki zlorablja besedo "socializem".

To svoje razglabljanje o razkrajajočem in na novo se porajajočem slovenskem življenju zaključujem s pomembno mislijo pok. dr. Ahčina: Bodoči slovenski izobraženci in delavci bodo tisti, ki bodo sprožili socialni razvoj v smeri dvoboja med zastarelim totalitarizmom in novim življenjem, ki nam bo poleg drugih pridobitev prineslo tudi obnovo narodnega ponosa in mi upamo tudi-narodno politično idejo.

L. R.

nekaj drugega: za našo slovensko kulturo, ki je našla pot prav do zadnjega kotička slovenske zemlje, v vsako našo družino. Kateri naših domov ni na pr. imel svoje domače knjižnice? Ljudje, ki so nam hoteli prinašati kulturo ali pa tuji potniki, ki so na potj skozi naše dežele imeli možnost nas spoznati od bliže, so vedno presenečeni podčrtavali to dejstvo.

Zunaj po svetu — raztresli smo se po vseh petih kontinentih — seveda ni vedno povsem tako. Včasih je najti kakšno mnenje o piscu; drugič spet ponatisku-jejo cele strani iz knjig Kulturne akcije (n.p.r. iz Dinarograda), da nikdar ni besedice o knjižnem delu založbe, ki je v šestih letih poslala med Slovence 36 publikacij v nad 36.000 izvodih! Zato moramo sami posvečati toliko več pažnje našemu svobodnemu knjižnemu delu: širiti ljubezen do branja, pred vsem med našimi najmlajšimi, pa tudi med našimi intelektualci, ki jih je vsakodnevno delo mnogokrat povsem odtegnilo od knjige. Z naročanjem je treba priskočiti na pomoč, da bo ta naša centralna slovenska knjižna založba, ki je v šestih letih zbrala krog sebe močno skupino najmočnejših slovenskih besednih umetnikov, še bolj bujno zaživela in mogla delovati brez skrbi. Kadar torej slišimo, da SKA išče "mecene", ki bi pripomogli k rednejšemu izdajanju, k tisku lepših knjig, nikar ne recimo, kakor so nekoč dejali nekemu grškemu vojskovodovi: Oh, vedno prosjaciš kakor ujeti vojaki ... na kar je mož odgovoriti: Ne! Prosjaciš, kakor vojskovodja, da bo dobil novih vojakov.

Nikar se ne motimo. Poleg blagostanja moramo dati svojim otrokom še drugega bogastva. Če sami ne bomo spoštovali slovenske knjige, našega jezika, ni na svetu pripomočkov, da bi to dosegli od naših malih ... Bogastvo lepe knjige je bogastvo prijateljstva, ki traja vse življenje ... Pomislimo na to!

Velikimi težavami. Se doma nobena svobodna knjižna založba ni mogla izhajati brez državne podpore, kaj šele zunaj v svetu! Vse delo je že in bo tudi v bodoče odvisno samo od naročnikov knjig in pa ljudi, ki se zavedajo važnosti slovenskega tiska za ohranitev in razvoj slovenskega življa.

V domovini knjig Slovenske kulturne akcije niti omenjajo ne. Včasih je najti kakšno mnenje o piscu; drugič spet ponatisku-jejo cele strani iz knjig Kulturne akcije (n.p.r. iz Dinarograda), da nikdar ni besedice o knjižnem delu založbe, ki je v šestih letih poslala med Slovence 36 publikacij v nad 36.000 izvodih! Zato moramo sami posvečati toliko več pažnje našemu svobodnemu knjižnemu delu: širiti ljubezen do branja, pred vsem med našimi najmlajšimi, pa tudi med našimi intelektualci, ki jih je vsakodnevno delo mnogokrat povsem odtegnilo od knjige. Z naročanjem je treba priskočiti na pomoč, da bo ta naša centralna slovenska knjižna založba, ki je v šestih letih zbrala krog sebe močno skupino najmočnejših slovenskih besednih umetnikov, še bolj bujno zaživela in mogla delovati brez skrbi. Kadar torej slišimo, da SKA išče "mecene", ki bi pripomogli k rednejšemu izdajanju, k tisku lepših knjig, nikar ne recimo, kakor so nekoč dejali nekemu grškemu vojskovodovi: Oh, vedno prosjaciš kakor ujeti vojaki ... na kar je mož odgovoriti: Ne! Prosjaciš, kakor vojskovodja, da bo dobil novih vojakov.

Nikar se ne motimo. Poleg blagostanja moramo dati svojim otrokom še drugega bogastva. Če sami ne bomo spoštovali slovenske knjige, našega jezika, ni na svetu pripomočkov, da bi to dosegli od naših malih ... Bogastvo lepe knjige je bogastvo prijateljstva, ki traja vse življenje ... Pomislimo na to!

Seminar Pax Romanae

Komisija Federacij Pax Romanae v izgananstvu je organiziral v zvezi z ukrajinsko študentovsko organizacijo Obnova študijski sestanek 15. in 16. oktobra v Philadelphia. Naslov tečaja je bil "Krščanska edinost in Vzhodna Evropa". Med predavatelji je bil tudi prof. Ciril Zebot, ki je govoril o Politični bilanci sil v Vzhodni Evropi na krščanski podlagi.

V slepi ulici...

Ena največjih nesreč v življenju naroda je občutek neodločnosti, nejasnosti in nepoznanje bistvenih narodnih osnov, katerih pravilno poznanje in razumevanje zavestno doživljanje in ravnanje so mu stavljeni kot pogoj njegove srečnejše bodočnosti. Mislim, da nismo bili Slovenci v svoji zgodovini še nikdar v taki meri priča temu množičnemu brezbrizju in narodno politični nejasnosti kot v današnji dobi. Če so bili preje to le posamezni primeri, brez večjega vpliva a življenje naroda, se je z drugo svetovno vojno, med komunistično revolucijo in po vojni sami ta zbežnost pomanjkanje vere vase in svoj narod, zajedla globoko in prav pri korenini izpodjeda temelje slovenstva.

Dalje trdim, da ni bil morda še nikoli v zgodovini slovenskega naroda tako velik prepad, v gledanju na bistvene narodne probleme, med starejšo in mlajšo generacijo kot prav danes. Ta prepad je očitno viden tako v zadržani domovini kot v zamejstvu. Doraščajoči rod v domovini z nezaupanjem gleda na sedanji brezvestni, protinarodni, privilligirani, vladajoči komunistični razred, ki je slovenski narod snovno in duhovno zasušil. Prav tako slovenski mlajši begunski rod, ki dokončava svoje študije na tujih univerzah v veliki meri odklanja okorelo miselnost starejše generacije, ki v svoji, pozicijsko dedno obremenjeni miselnosti, ne more začrtati prave, resnejše poti svojemu narodu.

Novo, našemu narodu popolnoma tujo, "socialistično", bolj rečeno, komunistično stvarnost skušajo ostvarjati s fizičnim in duhovnim nasiljem v domovini. V zamejstvu pa je v veliki meri skupni imenovalci: Nezaupanje vase, v svoj narod! Ni izhoda! Premajhni smo! Naš narod nič ne pomeni! Ne moremo živeti! Kdo bo branil naše meje? Zadnje čase, iz kroga mlajših, nesmiselnih "gospodarski utilitarizem", ali zrtvovanje svojega lastnega naroda v prid drugim, industrijsko manj razvitim narodom jugo-slovske skupnosti! To so krilatice, ki jih ti prepadenci in preplašeni sinovi v svoji šibki obrambi radi navajajo.

Nič čudnega torej, da se je mladi slovenski rod tako v domovini kot po svetu zoperstavil tej zgrešeni protinarodni miselnosti. Pot je začrtana. Z ljubeznijo in vztrajnim delom bo tej mladini uspelo začrtati prave poteze lepši in srečnejši narodovi bodočnosti.

Take in podobne misli so se mi vsiljevale na poti domov od proslave 29. oktobra v Torontu, ki jo je priredilo Slovensko krščansko demokratično društvo — SLS! — in na kateri je letos že tretjič govoril dr. Miha Krek. Verjetno so prireditelji proslave zgodovinskega slovenskega narodnega praznika povabili dr. Miha Kreka pač zato, da jim osvetli pomen tega dneva in hkrati vsaj nakaže sodobno slovensko problematiko in nje rešitev v luči mednarodnih dogodkov. Verjetno, pravim, kajti drugače ga ne bi že dvakrat zaporedoma vabili. Ali je g. dr. Miha Kreku uspelo to vprašanje prepričevalno rešiti? Poglejmo!

Uvodoma je govornik prošil navzoče, zlasti matere, da naj posredujejo svojim otrokom pristočno slovenstvo in jih dalje pravilno pouče o važnih slovenskih zgodovinskih dogodkih, ki so bistvene važnosti v življenju slovenskega naroda. Smernic, ki jih je navzočim polagal na srce, pa se sam v izvajanju svojih lastnih misli ni povsem držal in sem in tja prišel v kričeca protislovja in politično enostranost z dejanskimi zgodovinskimi dogodki.

I. Glede pomena praznovanja 29. oktobra je bil s svojimi mislimi

Novice iz SLOVENIJE

• Slovenska biološka ekspedicijska "Raziskovalec" je v septembru odpotovala na Rdeče morje, kjer bodo člani odprave preučevali živalski in rastlinski svet na kopnem in pod vodo. V novembru so se jim pridružili še snemalci, ki bodo posneli harvni film.

• V nuklearnem inštitutu "J. Stefan" v Ljubljani so se začele priprave za postavitev jedrskega raziskovalnega reaktorja tipa "Triga Mark II". Pri postavljanju bo z ljubljanskim inštitutom sodelovala ameriška družba "General Atomic". Posojilo za nabavo reaktorja je odobrila ameriška atomska komisija.

• Dosedanji znanstveni vodja inštituta "J. Stefan" prof. Anton Peterlin je bil izvoljen za direktorja znamenitega fizikalnega inštituta v Münchenu.

• Na ljubljansko univerzo se je letos vpisalo v prvi letnik 3545 dijakov, od teh 1047 izrednih. Lani je bilo število vpisanih v

prvi letnik 2667. Letos je prvi naval "Južnih bratov": od že omenjenega števila vpisanih v prvi letnik jih je kar 737 iz drugih republik. Skupaj z drugimi, ki so se vpisali že prejšnja leta, prekašajo število 2000, to se pravi, dobro četrtino vseh vpisanih. Več kot upravičena je sunnja, da gre za načrtno potujčevanje slovenske univerze.

• V oktobru je bil na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani mednarodni sejem "Sodobna elektronika". Sodelovalo je 15 držav iz Evrope, ZDA in Japonske. Promet je dosegel več kot 8 milijard.

• V koprski tovarni Tomos bodo končno izdelovali avtomobile znamke Citroen. Tovarna je imela namem že lani začeti z delom, vendar pa je to izzvalo pri "južnih bratih" velik odpor in končno tudi prepoved. Pri Tomosu se za to niso dosti zanimali in so se pripravljali na redno proizvodnjo. V septembru so podpisali pogodbo s francosko

zadevanje, naše reševanje sodobne slovenske problematike in posredovanje bistvene slovenske stvarnosti mlademu rodu z enim samim namenom, da se bo slovenski narod, ko bo imel zopet priliko, pravilno odločil. Praznovanje teh slovenskih zgodovinskih dogodkov — in 29. oktober iz leta 1918. je brez dvoma eden najvažnejših! ...nam mora biti predvsem v oživitvi in okrepitvi slovenske miselnosti, zavesti, narodnega ponosa, bolj kot kašipot, zakladnic naših pobud in nese-

zgodil spominski. V govoru je naravno prikazal takratno razpoloženje slovenskega naroda in nič več! Res je, da ob takih prilikah skušamo podoživljati takratno narodovo razpoloženje, vendar ni to edinstven namen proslave. Gre za vse kaj več! Takrat so naši voditelji napravili, kar se je v danih razmerah dalo. Življenje posameznika in naroda pa gre naprej in je postavljen znova in znova pred nova vprašanja, ki jih mora tako ali drugače rešiti. Gre torej za naše ravnanje, naše pri-

zadevanje, naše reševanje sodobne slovenske problematike in posredovanje bistvene slovenske stvarnosti mlademu rodu z enim samim namenom, da se bo slovenski narod, ko bo imel zopet priliko, pravilno odločil. Praznovanje teh slovenskih zgodovinskih dogodkov — in 29. oktober iz leta 1918. je brez dvoma eden najvažnejših! ...nam mora biti predvsem v oživitvi in okrepitvi slovenske miselnosti, zavesti, narodnega ponosa, bolj kot kašipot, zakladnic naših pobud in nese-

PROSIMO PORAVNAJTE NAROČNINO!

tovarno, in sicer ne za montažo, temveč za koprodukcijo. V prvi fazi bi bila proizvodnja precej omejena, približno 1000 avtomobilov letno v vrednosti 500.000 dolarjev.

Tomos je tovarna motorjev in se skuša razviti predvsem v tem smislu. Lani so izdelali približno 25.000 motorjev in mopedov, letos mislijo doseči število 40.000, leta 1962 pa 100.000. Veliko motorjev tudi izvažajo.

• Onkološki inštitut v Ljubljani bo v kratkem dobil kobaltovo bombo za zdravljenje novotvorb z izžarivanjem. Celotna investicija bo znašala 80 milijonov din.

• V Jugoslaviji mislijo uvesti fakso na kolesa. Na ta način naj bi dobili sredstva za gradnjo cest. S tem odlokom bo najbolj prizadeta Slovenija, kjer je

največ koles. Ceste pa bodo gradili na jugu.

• V Ljubljani je konec septembra začela izhajati nova revija "Perspektive" za kulturna in družbena vprašanja. Nova je tudi revija "Avtomatika", strokovno glasilo Avtomatije, to je združenja slovenskih podjetij, ki proizvajajo stroje in naprave za avtomatizacijo.

• V Ljubljani izhaja že 23 let esperantska revija "La Suda Stelo". Letos se je revija združila z japonsko esperantsko revijo "Prometeo" v novo revijo z naslovom "La Suda Stelo-Prometeo". Uredništvo sta v Ljubljani in Tokiu.

• Od prvega novembra dalje ne bodo imeli jugoslovanski naročniki telefonskih aparatov v najemu, temveč jih bodo morali odkupiti.

Avstrijo še leta 1917. niso upali v svobodo svojega naroda", se mi zdi spričo zgodovinskih podatkov in poznanja takratnega razpoloženja Slovencev precej drzna, krivična. Delati za nekaj in ne verovati v uspeh se zdi človeku nesmiselno. Poslednje izjave avstrijskih ministrov, "da bo vse ozemlje med Trstom in Avstrijo pripadlo po vojni njej", so naš narod, predvsem pa takratni slovenske voditelje, še bolj podžigale, prepričale in združevale v nenehni borbi za narodno svobodo in ne obratno. Dalje, trditev, da smo dosegli svojo narodno svobodo "brez krvi, z mečem duha" tudi ne držim in jo je govornik sam v isti sapi ovrnil, ko je omenjal številne politične umore, ki so se takrat odigravali na slovenski zemlji.

3. Pri omembi 40letnice nesrečnega koroškega plebiscita na čisto slovenskem ozemlju je prezrl resnična ozadja, ki so odločala pri izidu tega usodnega dogodka. Dalje nas plebiscit ne "učti, da je narod našega števila nemočen", pač pa, da je na izrazito slovenskem ozemlju neumesten in vsled dolga stoletja načrtnega ponemčevanja, krivičen za rešitev slovenskega narodnega vprašanja.

4. Govornik je vključil v svoja izvajanja tudi 20letnico smrti dr. Antona Korošca. Poudaril je, da je dr. Anton Korošec "simbol srečne dobe slovenskega narodnega življenja". Spoštujemo zgodovinski lik dr. A. Korošca, ne spornega slovenskega velikana, in se klanjamo njegovemu spomtnu! Vendar se mi zdi ta trditev, spričo poznanja zaporednih dogodkov, ki so se odigravali v bivši kraljevini Jugoslaviji, pretirana, nekritična, neresnična. Z vstopom v bivšo kraljevino Srbov, Hrčvov in Slovencev smo Slovenci izgubili skoraj tretjino slovenskega narodnega ozemlja. Bili smo narod, pohabljenec. In še temu pohabljenemu narodnemu telesu slo, ki so igrali dominantno vlogo, odrekli narodno bitnost; prepovedali narodno - kulturna društva, slovensko zastavo, zunanji simbol slovenstva, gospodarsko izjemali in politično preganjali. Sam dr. Korošec in vrsta drugih so bili žrtve te nenaravne, unitaristično centralistične jugoslovske miselnosti. Vsiljuje se mi vprašanje: Ali ni govornik, dr. Miha Krek, ki so mu zakulisni in javnosti dostopni dogodki v bivši Jugoslaviji dobro poznani, s to, morda dobromamerno izjavo v zvezi z našo preteklostjo, potrtil in s tem pred zgodovino opravičil ne-bratsko ravnanje Srbov, ki so videli v Jugoslaviji le povečano Srbijo?

Pokojni dr. Anton Korošec je svoje kritično stališče do Jugoslavije jasno izrazil s pomembnimi besedami: "POT NAŠEGA NARODA SE SELE ZACENJA, ne v zaton, temveč v življenje, z vero v Boga in SAMEGA SEBE!" (Spominski zbornik Slovenije, Ljubljana 1939). Pred smrtjo je v Stični izjavil: "Zelim si vojske, toda ne zato, da bi narod trpel, ampak da bi lahko za narod kako drugače ukrenil!" ... Življenje Slovencev v Jugoslaviji je dr. Korošču bila le prehodna pot, k popolni svobodi slovenskega naroda. In to svoje

Ne bojte se pridružiti se delavskim strokovnim organizacijam. To je Vaša pravica.

Ne dajte se prestrašiti od delodajalcev, da boste vrnjeni.

Če imate kako upravičeno pritožbo glede delovnih pogojev, iščite nasveta pri provincialnih uradnikih svojega kraja. Če jih ne poznate, se obrnite na najbližjega uradnika vselitvenega urada ali na kakega predstavnika etnične skupine, ki ji pripadate.

Ti bodo storili vse, da Vam pomagajo.

Ne bojte se pridružiti se delavskim strokovnim organizacijam. To je Vaša pravica.

Ne dajte se prestrašiti od delodajalcev, da boste vrnjeni.

Če imate kako upravičeno pritožbo glede delovnih pogojev, iščite nasveta pri provincialnih uradnikih svojega kraja. Če jih ne poznate, se obrnite na najbližjega uradnika vselitvenega urada ali na kakega predstavnika etnične skupine, ki ji pripadate.

Ti bodo storili vse, da Vam pomagajo.

Ellen L. Fairclough
Minister of Citizenship and Immigration.

VSEM SLOVENSКИM PRIJATELJEM!

Ponovno se naši upi in misli zbirajo ob jaslicah, rojstnem kraju našega Rešenika. Toda človeštva je prerasl preko stoletij v obilju v neko brezbriznost, ki se zrcali danes še prav posebej v neumljenosti, ko stojimo na vratih nevarnega stoletja. Zato se moramo mi vsi, ki zaupamo v Odršenika, dandanes še posebej združiti v razumevanju, prijateljstvu in hotenju za dobrim.

Zavedajmo se, da miru ne bomo dosegli, dokler bo svet razdeljen v dve polovici, — svobodne in nesvobodne, miru, po katerem hrepene vsi pošteni ljudje.

Zato naj se usmeri naš pogled za Božič in bližajoče se novo leto k Njemu, da z njegovo pomočjo in ljudmi dobre volje dosežemo resnični mir na zemlji, po katerem vsi tako hrepimo!

Zelim Vam božjega blagoslova in sreče sedaj in v novem letu 1961.

Vaša prijateljica

Program preko Radia vsaki torek zvečer ob 10. uri, Radio postaja C.H.M.L.

EDITH HYDER
Radio Station C.H.M.L. ali
113 Ottawa St. North
Hamilton, Ont.,
Canada

Nov minister ontrijske vlade

G. Allan Grossman je postal minister brez listnice v ontarijski pokrajinski vladi. Zagovorniku tenečnih group in njihovih problemov k visokemu položaju izrekamo prisrčna voščila.

dalekovidno gledanje in ravnanje, ki je bilo v popolnem skladju s hotenjem slovenskega naroda, je moral plačati s svojo smrtjo.

Trditev, da je v nas slovenske simbolike vse premalo popolnoma drži. Sami smo v veliki meri tega krivi! Tuje hvalimo, cenimo, domače grajamo. Zdi se mi tudi, da govornik, avtor ne-slovenske formule sam s svojim nekritičnim gledanjem in enostranskim podajanjem pristne slovenske zgodovinske stvarnosti pospešuje, da izginjajo slednji ostanki in bistveni smisel slovenske simbolike?!

Za razliko od drugekrat je dr. Miha Krek tokrat opustil njemu dopadljivo nenaravno jugoslovske širino in govoril izključno o slovenskem narodu. Slovake, Hrvate in Srbe je omenjal le v zvezi z navedbo pomanjkanja misla za slovensko narodno simobolico.

Skraini čas je že, da Slovenci brez ozira na neizgledno bodočnost zavzamemo jasna stališče in ga kot zrel narod pred svetom odločno branimo. Opustimo ušči življenjsko tavanje in slepi ulici in z večjim zaupanjem vase in svoj narod stopimo vendar—le že na samostojno pot, ki nas bo pripeljala v popolno svobodo!

LUDVIK JAMNIK

Vprašajte vašega zdravnika ali drogistu

ČESEN JE DOBER ZA VAS

Pomaga vam k moči in zdravju. Stoletja so milijoni mož in žena uporabljali česen kot zdravilno mero v prepričaju o njegovi moči zdravljenja in uspešnem dajanju moči. Česen je naravno preventivno sredstvo, ki drži krvni obtok prost nečistoče. Mnogi uporabljali ga hvalijo vsled njegove moči, ki pomaga ublaževati artrične in revmatične beločine. Adams Garlic Pearles vsebujejo salicylamide — analgesic, ki ublaži bolečine. Česnovno čisto olje je iztisnjeno iz čebulice in v koncentriranem olju iz nje dobite vse dobrine, ki jih ta močno rastlina nudi. Adams Garlic Pearles so majhne želatinaste kapsule brez vonja in okusa. Oskrbite si zavitek Adams Garlic Pearles pri vašem drogistu še danes in videli boste, kako vam bodo koristile. Vi boste zadovoljni, če si jih oskrbite.

"POT NAŠEGA NARODA SE ŠELE ZAČENJA, NE V ZATON, TEMVEČ V ŽIVLJENJE, Z VERO V BOGA IN SAMEGA SEBE"

(Dr. Anton Korošec Spominski zbornik Slovenija, Ljubljana 1939)

14. decembra t.l. bo preteklo že dvajset let, odkar je povsem nepričakovano umrl v Beogradu dolgoletni voditelj slovenskega naroda dr. Anton Korošec.

Z njegovim imenom je bila povezana usoda Slovencev dokaj desetletij. Pod njegovim spretnim vodstvom smo se Slovenci osvobodili nemške nadvlade, ki je v dobi načrtne germanizacije ogrozila severno mejo, ne da bi po nepotrebnem izpostavljali življenja vojaškemu sodišču za veleizdajo, pod njegovim vodstvom smo skušali doseči v novi državi, cesar v monarhiji nismo imeli. Zal je bila politična klima v Beogradu drugačna kot so jo pričakovali borci za narodovo osvoboditev. Kljub temu, da je bilo temeljno politično načelo dr. Korošca priznati po litično realnost, kakršno je bila v vsakem trenutku, in iz nje iskati poti do zaželenih narodnih ciljev, je bila mera razočaranj zanj kot voditelja Slovencev toliko, da je nekoč izjavil kralju Aleksandru, da je sicer bil med graditelji Jugoslavije, da pa lahko postane tudi njen rušilec, in pozneje, da si želi nove vojne, da bi imel priliko organizirati za Slovence drugačno obliko državnega življenja. Njegovo politično stališče v Beogradu je bilo oteženo po gospodarskih interesih oseb, ki so podpirale stranko. Ker je bil sam praktično brez finančnih sredstev in ker Slovenci kot poedinci nismo bili in še nismo vzgojeni, da bi prispevali za skupne zadeve kot poedinci, je bil vezan na sile, ki so mu prispevale fondе za volitve in podobna. Te vezi in pa nepripravljenost prevzeti nase tudi gospodarske posledice politične opozicije so ga porinile proti njegovim volji in prepričanju v vlado 1. 1935, kar je povzročilo morda bolj usodni razkol v naši politični zgodovini, kot smo se tedaj zavedali.

Pokojni dr. Korošec je včasih v šali dejal, da so Prleki med Slovenci nekaj podobnega kot Čehi med Slovani in Judje med vsemi narodi. Naj bo že temu tako ali drugače, dejstvo je, da nam je dala Prlekija dva vrhova v zadnjih desetletjih naše zgodovine.

Dr. Anton Korošec

Jakob Missia je bil prvi slovenski kardinal katoliške Cerkve — in dr. Anton Korošec suveren Države Slovencev, Hrvatov in Srbov, čeprav samo za kratko dobo. Obletnice dr. Korošecove smrti niso zaznamovane z velikimi proslavami. V domovini je njegovo ime na črni listi. Ker je bil prvi politik, ki se je zavedel nevarnosti komunizma v Sloveniji in Jugoslaviji ter aktivno podprl akademike, ki so začeli aktivno borbo komunizmu vseh oblikah, v komunistični državi zanj in njegov spomin ni prostora. V zamejstvu smo ovirani po krajevni raztepenosti, pomanjkanju zgodovinskih virov in po ocenjevanju sredstev, ki jih je Korošec — politik porabljal za doseg slovenskega narodnega cilja — omogočiti narodu svoboden kulturni in politični razvoj. Mnogim so bila sredstva, ki jih je bil prisiljen

porabljal, istovetna s cilji, ki jih mnogokrat ni smel javno oznažati. Kljub vsem neugodnostim pa more vsak od nas doprinesiti svoj delež k počastitvi spomina velikega Slovenca, ki ni iskal svoje slave, ampak dobrobit naroda, iz katerega je izšel s tem, da sledi njegovemu zapovedu v svojem delokrogu in po svojih močeh. Med lastnostmi, ki so ga zlasti odlikovale in ki so nam kot narodu zlasti danes nujno potrebne, so bile: gojitev samozavesti in pobijanje občutka manjvrednosti ter vsako dejavnost morečega ozira "kaj bodo pa drugi rekli", gojitev in podpiranje slovenske kulture na krščanskih temeljih, lastno strokovno ter poklicno izpopolnjevanje, zanimanje za politična vprašanja ter pripravljenost za skupne cilje ter za dobrobit bližnjega doprinesati tudi žrtve.

R.C.

Proklamacija Slovenskega dne v Chicagu. 10 letnica Slovenske Radijske ure.

Seja čikaških mestnih očetov, dne 13. okt. je bila zgodovinskega pomena za Slovence. Na tej seji je alderman 21 varde, Hon. Charles S. Bonk, ki predstavlja osrednjo slov. naselbino v Chicagu, predložil resolucijo, katero je mestni svet sprejel soglasno in ki uradno določa 6. novembra za SLOVENSKI DAN V CHICAGU. Nikoli poprej niso Slovenci našega vlemesta dobili takega uradnega priznanja. RESOLUCIJA se glasi:

Ker so tisoči Amerikancev slovenskega porekla, ki že rodove živijo v tem mestu, mnogo doprinesli k rasti in razvoju našega mesta; in ker so čikaški Slovenci ustanovili in so delavni v stotinah verskih, dobrodelnih, bratskih in domoljubnih organizacijah; in Ker so doprinesli svoj delež naši ameriški kulturi, predvsem vidno na polju glasbe polk; in

Ker Slovenska radijska ura pod vodstvom Dr. Ludvika Leskovarja slavi 10 letnico svojih rednih oddaj; in Ker bo Slovensko-ameriški radijski klub slavil to obletnico v nedeljo, 6. novembra 1960 s slavnostnim Festivalom; zato

Bodi sklenjeno, da mi člani mestnega sveta Chicaga, s tem izrekamo naše iskrene čestitke in voščila Slovenski radijski uri ob-proslavi 10 letnice oddaj in izražamo naše najboljše želje za njeno uspešno nadaljnje delovanje; in

Bodi nadalje sklenjeno in naročeno, da Hon. Richard J. Daley, župan proglasi Nedeljo dne 6. novembra, 1960 za "Slovenski Dan v Chicagu."

Slovenska proslava 10 letnice delovanja Slovenske Radijske ure v Chicagu je bila v nedeljo 6. novembra v prostorni Wozniakovi dvorani na Blue Island Avenue. Dvorana je bila polna občinstva, ki so z zanimanjem sledili občirnemu, skoro dve uri trajajočemu programu. Bil je nad vse pester spored za oko in uho. Pevske točke so se vrstile s nastopi pesne skupine nam že poznanih slo. pesalcev, kot gostje sa nastopili člani srbske pesne skupine "Gruža", Poleg Mladinskega zbora Fare sv. Štefana pod vodstvom F. Vendelina, OFM, sta nastopili še polskiv pevski zbor Paderewski, ter slovenski pevski zbor France Prešeren. Tudi naši najmlajši, ki jih pripravila gdč. Mušič, so kar dobro nastopili.

Slovensko odlikovanje je bilo tokrat podeljeno predsedniku Reliance Federal Saving & Loan Assn. g. Antonu Darovichu.

Med častnimi gosti sta bila župnik Mirko Godina, iz Gary, Ind., ki je pomagal pri prvih Slovenskih oddajah, ki so bile takrat še v Gary, Ind. ter namestnik državnega tožilca Frank Ferlic.

g—

ZDRAVNIKOV KOTIČEK

Skrbimo za zdrave oči in dober vid

Večino doživetij in spoznanj okolja dobimo preko svojih oči. Skrb za zdrav vid mora zato zavzemati prvo mesto v telesni higijeni. Zdravje naših oči je tesno povezano s splošnim zdravjem. Infekcije, in premnoge druge bolezni katerega koli dela našega telesa se pogosto prav vidno zrcalijo tudi na očeh. Nevidni "strup", ki tiho pronica izpod gnilega zoba, more prav nevarno škoditi očesni mrežnici (retini). Infekcijske in degeneracijske bolezni, jetika, sladkor na bolezni, spolne bolezni, srčne in ledvične okvare, zvišan krvni pritisk, živčne in druge bolezni možganskega mozga čisto povzročijo motnje na očeh in morejo voditi celo do očesne slepote. Včasih so bolezenski znaki na naših očeh tako vidni in tako zgodni, da je zdravniku čisto možno že samo po tem ugotoviti zavrtno bolezen, predno bi se ta pokazala z drugimi znaki. To je tudi eden izmed razlogov zakaj mnogi dandanes tako toplo priporočajo perijodični zdravniški pregled z družben s pregledom oči.

Naše oči so podobne fotografski kameri. Prvi pogoj za dober vid je luč, ki razsvetljuje stvari okoli nas. Na predmetih odbiti svetlobni žarki pa prodrejo skozi prosojno roženico v naše oko, kjer jih potem očesna leča vsmeri na občutljivo plast očesne mrežnice, ki kot čebulna lupina pokriva notranji zadnji del očesnega jabolka. Od tukaj pa svetlobni vtisi potujejo vzdolž očesnega živca do možganskih središč, ki presnovijo svetlobne vtise v vid. Vratar našega očesa je zenica, ta se širi v temi in oži v svetlobi. Najbolj natančno vidimo tiste predmete, od katerih odbiti svetlobni žarki padejo na osrednjo točko naše očesne mrežnice. Kadar beremo, se svetlobni žarki v glavnem osredotočijo na tej točki.

Toda tudi obrobni deli mrežnice so važni, ker brez obrobne vidnega polja, bi se ne mogli varno gibati v okolju, ker bi se spotikali in zaletavali v predmete, ki nas obdajajo.

Očesno mišičje in živci vsmerjajo naše oči tako, da delujejo kot celota. Kadar gledamo naravnost predse, moremo videti predmete skoraj 180 stopinj na levi ali desni, ter 50 stopinj navzgor in navzdol.

Vidni vtis, ki je prišel skozi vsako oko posamično, je zatem po posebnem možganskem procesu zlit v enotno sliko s tipično jasnostjo in širino.

Na ameriškem kontinentu poznamo tri različne skupine specialistov ki imajo opravka z zdravjem naših oči. Da ne bo prevelike zmede v bralcih tega kramljanja, naj omenim na kratko vsako od teh.

Specialisti za oči lahko imenujejo sami sebe očesne zdravnike, okuliste ali oftalmologe Eye Doctors, oculists, ophthalmologist. So splošni zdravniki, ki so se v posebnih tečajih vzposobili za zdravljenje očesnih bolezni. Preiskujejo tudi vid in predpisujejo očala.

Druga skupina so optometri (optometrists). Ti so absolventi posebnih šol, kjer so se izučili preiskovati vid, predpisovati in meriti očala. Lahko tudi zdravijo napake očesnih mišic, če pri tem ne uporabljajo nobenih zdravil ali operacij.

Končno so še optiki (opticians), ki so prav za prav izdelovalci optičnih instrumentov. Brusijo leče, merijo in prodajajo očala, toda le po receptu. Vid smejo preiskusiti le če so tudi optometri Oči so važen organ našega telesa. Kadar imamo težave z njimi, je najbolj pametno.

brez obtežitve
Uživajte toploto

Z
avtomatično
električno odejo

ONTARIO HYDRO

EDEN SESTAVKOV O PROVINCIALNIH USLUŽNOSTIH, KI ZANIMAJO ALI ZADEVAJO NOVE KANADČANE

POLJEDELSKI ZAKONI V VAŠO ZAŠČITO

Politika in uprava ontarijskega ministrstva za poljedelstvo sta zasnovani v pomoč dobičkanosne proizvodnje ter za zaščito zdravilja državljanov v Ontariju. Tukaj sta navedena samo dva zakona, ki ponazorujeta načela, na katerih temelji dosega visoke ravni ontarijskih kmečkih pridelkov.

NADZORSTVO NAD SADJEM IN ZELENJAVO: Ontario si prizadeva ščititi zdravje in blaginjo državljanov v Ontariju s pomočjo nadzorstva nad sadjem in zelenjavo. Lahko ste brez skrbi, če kupujete ontarijske kvalitetne stopnje. Ontarijsko ocenjevanje omogoča gospodinjstvom, da kupujejo z zaupanjem. Kupovanje in prodaja sta olajšani, ker vsi, ki imajo posla s proizvodi, vedo za naravo in stanje blaga, ki ga kupujejo in prodajajo.

ZAKONODAJA ZA NADZORSTVO NAD PLEVELOM. Proizvodnja kvalitetnih proizvodov je odvisna od pravilne obdelave. Zakon o kontroli nad plevelom je zasnovan tako, da pomaga farmerjem in prepreči, kolikor je praktično, širjenje škodljivega plevela z uničenjem rastlin, predno razvijejo semena. Pravila naštevajo plevel, ki je podvržen nadzorstvu. Oseba, ki je lastnik zemljišča, je dolžna uničiti plevel. Posebni nadzorniki so določeni v okrajih in krajevnih občinah, ki skrbijo za izvedbo zakona ter odredb. Predvidene so tudi kazni, če kdo ne uniči plevela.

Ontarijsko ocenjene proizvode lahko kupujete z zaupanjem.

Za nadaljnje informacije pišite, prosimo, ali pa obiščite the Ontario Department of Agriculture, East Block, Parliament Buildings, Fourth Floor

A644-E

ONTARIO DEPARTMENT OF AGRICULTURE • PARLIAMENT BUILDINGS • TORONTO

W. A. Goodfellow
Minister of Agriculture

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO 1961
ZELI POTOVALNI URAD

AVGUST KOLLANDER CO.

v poslojpu Slov. Nar. doma na 6419 St. Clair Ave.,
Cleveland 3, Ohio — Tel. HE. 1-4148

Pridružite se skupinskemu izletom v Slovenijo in Evrope
z jet letali 27, 29 maja, 1, 2, 3, 16, 17, 28 junija in 15 julija,
katere bo vodil
osebno August Kollander

Avtoriziran zastopnik za vse parobrodne družbe
in letalske linije.

Zadovoljen Božič in uspehov polno 1961.

zele

somišljeniki slovenske državne ideje v Clevelandu, USA

kontrastov, morejo dati dobro triki ali petroleju, ni v skladu z luč. Eno naj velja za konec: umnih gospodarstvom. hraniti na dnevni svetlobi, elek-

Dr. F. Porovne,

Lojze Ilija

KRATKO PREMIŠLJEVANJE O NAŠEM MANJŠINSKEM PROBLEMU

Problemi, kakor je 'manjšinski' (v to vrsto spada tudi izseljeniški) bole samo narode, ki niso priznani in z lastno močjo ne morejo seči do "bratov za mejo". Pišejo jim lahko, toda to so privatni stiki, zato so tudi učinki privatnega obsega. Priznani narodi, tj. narodi z lastno državo, imajo tudi za svoje manjšine in izseljence primerne urade, ki se z močjo mednarodno priznane vlade zanimajo za nje in iz "problema" postane "zadeva", ki se rešuje kot vse ostale tekoče zadeve.

Slovenci z vsem našim bolečim, bridkim manjšinskim vprašanjem se nobeni vladi nismo bili "tekoča zadeva". Ko smo nekako po 1. 1925, ko je bila v Italiji razglašena fašistična diktatura in se je na Primorskem začelo najbrutalnejše uničevanje vsakega slovenskega pojva, hoteli v slovenskem središču nekoliko glasneje zavpiti v obrambo "bratov za mejo" in tudi kaj več storiti v podporo preganjanega slovenstva, je jugoslovanska vlada obe narodno obrambni organizaciji, "Jugoslovanska Matica" in "Slovenska Straža" (nima nič skupnega s poznejšo akademsko "Stražo"), enostavno razpustila, češ: Dajte mir z vašimi "problemi" in ne kalite razmerja med Jugoslavijo in Italijo, vaš manjšinski problem ni državna zadeva! In smo morali — vsaj javno — umolkniti. Da Jugoslavija ni nikoli nastopila v obrambo slovenstva na Koroškem je menda splošno znano in priznano dejstvo, ker nasprotnega dokaza ni. Enako je bila Jugoslavija brezbrizna za slovenski izseljeniški problem, tudi ta ni bil nikoli njena "zadeva", kar bodo potrdili vsi, ki so kot nepriznani privatniki orali ledino na tem težavnem polju.

(Če je Jugoslavija tu in tam le kaj skromo in oprezno posegla na to polje — beograjski sporazum z Italijo z dne 25. marca 1937 ali pa nastop jugoslovanskega poslanika na Dunaju 1. 1959 v zvezi s šolskim vprašanjem na Koroškem — je bilo to ali za propagando "narodnega jedinstva" ali pa za propagando komunizma med našimi rojaki onstran državne meje ali pa zgolj izraba trenutnega političnega stanja s strani slovenskih zastopnikov, n. pr. v dobi JRZ, nikoli pa skrb vlade za državno zadevo; zato so tudi taki posamezni nastopi ostali brez haska, oz. rojakom onstran meje celo škodujejo, ker jih prikazujejo enkrat kot iredentiste, drugič kot komuniste — na take dokaze pa sovražnik slovenstva komaj čaka).

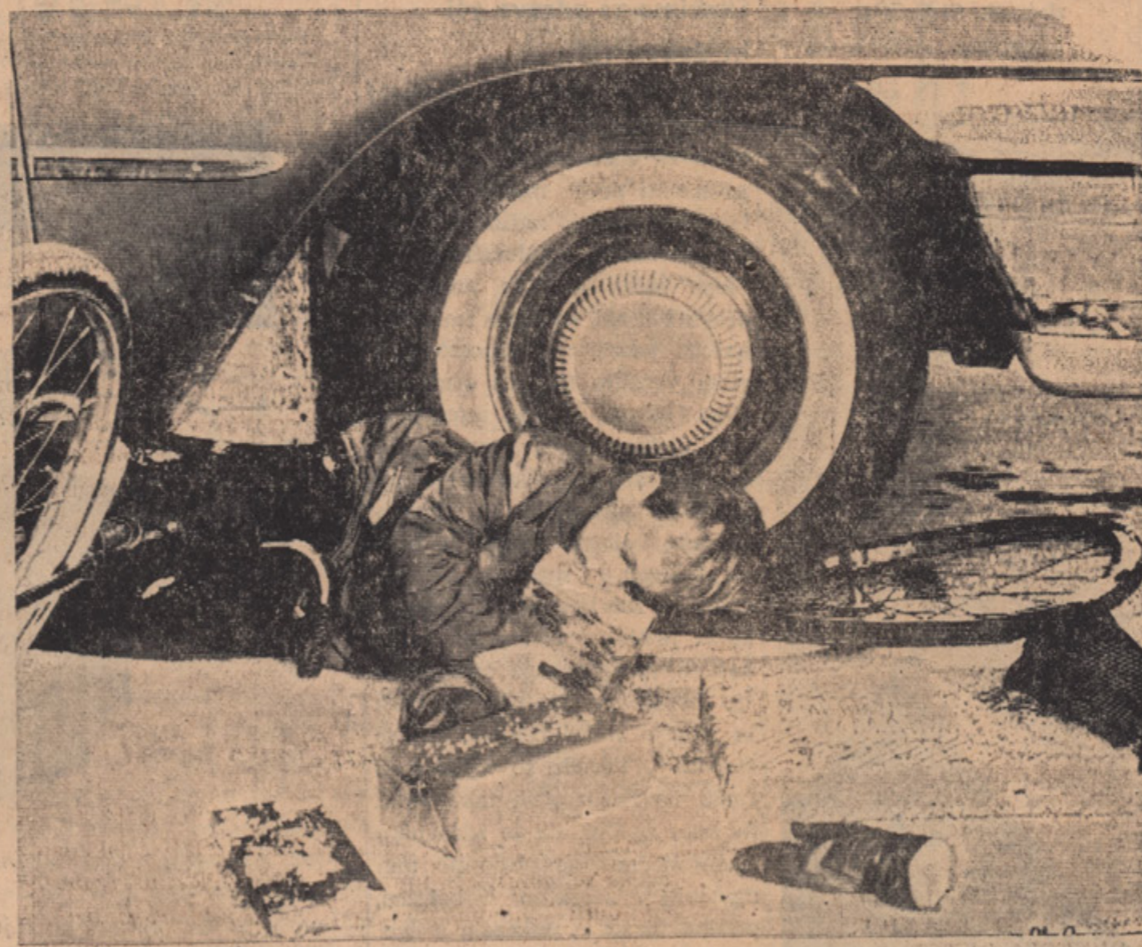
Naj nad brezbriznostjo Jugoslavije za slovenske manjšinske in izseljeniške probleme nihče ne bo razočaran. Jugoslavija ni bila ustanovljena za to, da bi reševala slovenstvo ali mu pomagala do razmaha. Vsaka Jugoslavija slovenstvo, slovenski jezik in vsa slovenska kultura mrzi in postrani gleda; Slovenci tako, kakor smo in tudi za naprej hočemo biti, smo vsaki Jugoslaviji samo "nebodigatreba" narod in drugače biti ne more.

Toda, medtem, ko se mi ukvarjamo s takimi vprašanji, gre pa svet svojo pot. In v svetu je doba narodnosti minula. Ze 1.1871 je dr Val. Zarnik, vsekakor najbolj izobražen slovenski predstavnik preteklega rodu, zapisal, da narodnost postaja "zastarelo stališče" in da je na pohodu ideja socializma, ki da je "ideja prihodnosti". Kako prav je čas dal daljnovidnemu možu izpred 90 let! Tudi s socializmom se svet, seveda, ni ustavil in danes je tudi socializem že "zastarelo stališče"; preko socialne demokracije in komunizma je prešel v najbolj grobi svetovno nazorni boj, ki gre že

čez ves svet. Danes nihče več ne vpraša, kateri jezik kdo govori, temveč, kaj govori in po tem se sodi, kdo (narod ali pozameznik) naj bo ohranjen, kdo pa zrt in zbrisan s sveta. Tudi krilatice iz rojstnih let socializma o političnih svobodah, o svobodi tiska, svobodi zborovanj, stavke itd., so že zelo "zastarelo stališče". Uprablja se samo še kot vaba za strastna politična gibanja, da se podere stari svet, ki še kolikor toliko sloni na krščanskih temeljih; čim pa je v kaki deželi to doseženo, pa takih romantičnih svobodčin ni več in "nova stvarnost" je brez njih.

Pred našimi očmi se izpreminja zemljevid Azije in Afrike, da ta blazni tek komaj strokovnjak dohaja. V nekaj zadnjih letih je samo v Afriki nastalo 10 novih držav, do konca leta se jih napoveduje še 10! Ozemlja, kjer ljudstvo še spada med lepe "domače navade", brez vsake težave postajajo samostojne države in članice Organizacije Združenih Narodov, enako kakor Belgija, Danska, Švica, Nemčija itd., ki skoro nepismenosti ne poznajo več! Naj nihče ne misli, da zato, ker so se črni narodi "prebudili" in si s pritiskom narodne zavednosti isillili vstop v tako visoko mednarodno družbo, če se pa o kaki narodnosti, narodni kulturi in podobnem med njimi še govoriti ne more in se tudi meje lahko potegnejo kjer koli in ni nobenih obmejnih sporov z razmejitvenimi komisijami in zapletenimi dolgotrajnimi postopki. Tudi naj nihče ne računa, da bomo pa zdaj, ko se "narodnost" črnece tako spoštuje, tudi Slovenci z enako lahkoto prišli do lastne države in svojega sedeža v OZN. Ozemlja po daljnih kontinentih postajajo njih "narodnih buditeljev", temveč samostojne države ne zaradi kakih pesnikov, pisateljev in podobnih "narodnih boditeljev", temveč po naklepih organiziranega, čez ves svet razpredenega brezbožništva, ki takoj na "demokracičen" način slabi "demokracične" velesile krščanskega zahoda. Iste sile, ki so 1.1918 "vi, clam et precario" ustvarile Jugoslavijo, kakršne si jugoslovanski narod nikoli niso želeli, so 1.1959 ustanovile samostojno državo Ciper, česar si ni želel ne grški, ne turški del prebivalstva, ne dotedanja angleška uprava. (Patriarh Makarios, ki je vodil pošteno gibanje za priklju-

Narodnost je že zdavnaj postala "zastarelo stališče", kakor je pred 90 leti napovedal dr. V. Zarnik. Kjer smo, smo; kar smo skozi tisoč let naše težke zgodovine ohranili, imamo. Zdaj je že v polnem teku borba za duše narodov, vedno v njihovih jezikih z njihovo

Božični prazniki in Novo leto je pred vrati! Pomagaj ohraniti življenja. Če šofiraš, ne pij! Pomagaj v borbi proti prometnim nezgodam!

čitev otoka k Grčiji, je igral na las podobno vlogo kakor v primeru Jugoslavije dr. Korošec — tudi njega so "nadmudrili". Iste sile danes ustanavljajo po svetu države po mili volji, vedno pa tako, da mora razsodni del prebivalstva reči: "Tako si pa mi naše samostojnosti nismo predstavljali", pa jih nihče ne posluša. Nič več se ne govori o narodnosti, katera narodnost je tu, katera tam in kje naj se potegne meja, nič več se ne omenjajo narodne manjšine in njihov zaščito, ker ne gre več za to, kateremu narodu naj služi to ali ono ozemlje, temveč kateri ideji; ali tako imenovanemu zahodnemu bloku, (ki se čisto po nevrednem imenuje "krščanski", zato je pa prišel tako na psa), ali pa svetovni brezbožniški zaroti, v kateri je SSSR samo ena izmed figur in ubogi Hruščev samo eden izmed pokornih igralcev. Ustanovitve takih držav brez narodnosti se proslavljajo z uničevanjem vseh krščanskih ustanov in preganjanjem kristjanov, kar vse pa se pokrije in pokaže sprejemljivo z lepo besedo o "odpravi kolonialnih ostankov".

Narodnost je že zdavnaj postala "zastarelo stališče", kakor je pred 90 leti napovedal dr. V. Zarnik. Kjer smo, smo; kar smo skozi tisoč let naše težke zgodovine ohranili, imamo. Zdaj je že v polnem teku borba za duše narodov, vedno v njihovih jezikih z njihovo

kulturo. Tudi mi moremo od tu, kjer danes smo, ali samo sramotno ugasniti v kakšni koli OF, ali pa v junaškem boju zrasti v mogočno drevo. Ne gre več za nekaj otrok v tem ali onem razredu ljudske šole, temveč za vse tisoče slovenskih otrok po vsem Koroškem, Primorskem, preko Oceanov — pa tudi v "starem kraju". Tudi ne gre več za toliko in toliko zborovanj slovenske narodne manjšine na Koroškem ali na Primorskem po tem ali onem paragrafu zapisanih pogodb, temveč za naše zborovanje vsako nedeljo in vsak praznik po naravnem pravu v domači farni cerkvi, kjer je naše naravno zbirališče, ob naši molitvi in pesmi, ob božji besedi v našem jeziku, za vse stanove in vse starosti. Samo s "Hej Slovenci" se slovenstvo ne do vzdržati! Treba je premagati sodobnega sovražnika naših duš na tej zemlji, kjer smo in v našem jeziku ker v tujem jeziku nam ni nevaren. Premagati ga pa moremo samo s takimi "zborovanji" nedeljo za nedeljo, ko vsi tisoči, ki pod isti farni zvon spadajo, stopijo na noge in vsi, od otroka do starca, v naši besedi zahtevajo: "Povsod Boga..." in se noben zopernik takemu "zborovanju" manjšine ne bo mogel upirati. S tem ni rečeno, naj se slovenske narodne manjšine zapro v cerkev, temveč je namignjeno samo, da imajo ohranjevalno moč samo slovenske prireditve kjer koli po svetu, kj izzvene tako "cerkevno", da sovražnik naših duš, "ki hodi okrog kakor rjoveč lev (in rjove ali pa se priljuje v slovenščini) in išče koga (posameznika ali narod) bi požrl", še blizu ne bo mogel priti.

Rešitev ni v tem, kar nam dajo po teh ali onih paragrafi, ampak v tem, kar si sami vzamemo tako, da nam nihče ne more očitati, da delamo krivico. Vsi paragrafi mednarodnih pogodb, ki se govorijo o manjšinah, so slednjič tako prirojeni, da večinska vlada skoro nič ne da, pa je še vedno pravična, ali pa si manjšina veliko več vzame, pa ne dela krivice. Za tako neobgljene tako samemu sebi prepuščene narode, kot smo Slovenci, velja navodilo: "Bodite krotki kot golobice in zviti kot kače."

Veliko je slednjič le odvisno od vitalne moči manjšine, ki jo je slovenski narod v preteklosti pokazal v taki meri, da pri vseh nepristranskih opazovalcih vzbudja občudovanje. Danes pa je slovenstvo izven središča — v središču je menda že odzdravljeno — strašno bolno. Ze od 1.1941, ko so "sovjeti narodom boj ukazali", boleha na boleznih, ki se imenuje "skrb za OF", in je ta bolezen prešla tudi med manjšine in je šla s Slovenci tudi po svetu. Večina izobražencev danes misli,

da bo slovenstvo močnejše, če se zveže s hudičem, ki se ob sklepanju kupci je zna narediti zelo krotkega in pobožnega, kmalu pa se izkaže, da slovenski narod v taki tovariški nevarno slabi. Ozdraveti in moč dobiti more samo po besedi: "Iščite (v slovenščini, seveda) najprej božje kraljestvo in njegova pravice in Koroška vam bo navržena, Trst vam bo navržen..." vse v slovenščini, seveda, ker božje kraljestvo ni mutasto, temveč ima človeški jezik, ki ga ohranja, če služi njegovi ohranitvi. — To je naš današnji manjšinski in izseljeniški problem, naša najbolj pereča tekoča zadeva.

Morda bi pod takim naslovom in v tem listu pričakoval visokih misli in donekih načrtov o položaju manjšin v bodoči slovenski državi, "kako jih bomo..." Slovenska država, kadar koli naj se že pojavi pred človeštvom, bo obsegala ozemlje, kjer nihče ne more potegniti meja tako, da bi na tej ali na oni strani ne ostalo nekaj narodnih manjšin. Slovenija leži v srcu Srednje Evrope, kjer so se ob robovih tekem stoletij narodnosti tako prepletale, da danes nikjer ni mogoče potegniti jasne meje med njimi. Na takem ozemlju so narodnostna vprašanja vedno nerešljiva, ali se bo pritoževal eden ali pa drugi, in vsak sovražnik miru med krščanskimi narodi ga more razpihati v velik ogenj, naj začne pihati s katere koli strani, dokler narodnost tudi na mejah ne postane "zastarelo stališče" in se narodi ne povzpno na edino krščansko stališče narodne ravnodušnosti ali nacionalnega indiferentizma, ki mora nadomestiti brezbožniški, lažni verski indiferentizem. Srednja Evropa, kjer se tako tesno stikajo razne narodnosti, se more zadovoljivo in človeka dostojno urediti samo na načelu nacionalnega indiferentizma (narodne ravnodušnosti), ki je v tem, da vlada nad vsako narodnostjo in vsako — caeteris paribus — enako goji in vsakega državljana razume v njegovem jeziku. Podrobnejša ureditev daje veliko prilike za vladarsko modrost, človeško plemenitost in širokosrčnost, pa tudi za zlorabo in izigravanje, kakor vsaka človeška iznajdba. Čimbolj pa se bliža nadčloveškemu navodilu: "Iščite najprej božje kraljestvo..." tembolj je varna pred človeškim mrcvarjenjem. Tako idejo more tresničevati samo narod, ki se ni nikoli pregrešil z narodno prenapetostjo (šovinizmom) ali ploskal, ko so grešili drugi. Slovenci, ki bodo poklicani k uresničevanju naše državne misli, ko današnje, nad sto let

Blagoslovljen Božič in srečno novo leto 1961 želijo Slovenci iz Chicaga

Družina Ludvik in Mara Jelenc	Družina Martin Pecharich
Družina Lojze in Vera	Družina Anton in Ljudmila Medved
Gregorič	Družina Frank Podlogar
Mrs. Minka Grašič	Tone in Ivanka Suta
Družina Frank Karner	Družina Joe Sobočan
Družina Frank in Marinka Bilban	Družina Joe Gomilar
Družina Joše in Gizela Ocepek	Družina Janko in Marija Tajčman
Družina Otmar in Anica Tašner	Bogdan Novak
Družina Frank Martinčič	Silvo Rožanc
Družina Janko in Ivanka Burjek	Jože Kostelec
Pavel Lenassi	Družina dr. Jože in Claudia Planinšič
Metod Zerdin	Družina Miro Krek
Družina Frank Sedlaček	Kosi Karel
Družina Stanko in Marija Vlašič	Družina Ivan in Ivanka Buh
Družina Jože Virant	Družina Dr. Viktor Cerček, dentist
Stanko Mikec	Dr. Jože Goršič
Družina Tone in Julka Guštin	Dr. Humar Leopold, Mantena, Ill.
Družina dr. Ludvik in Corrine Leskovar	Družina Stanley Simrayh
Družina Mihael in Pavla Arko	Družina Gerzelj Frank Frank Mikec
Roman Possedi and His Orchestra	Rev. Ignac Berglez, Kenosha, Wisc.
	Družina Anton Pristov
	Družina Stefan Cander

Slovenska Narodna Zveza v Ameriki
CHICAGO, ILL.
želi vsem prijateljem Slovenskega državnega gibanja
šlrom sveta blagoslovljen Božič in uspehov polno
novo leto 1961

KADAR KUPUJETE ALI PRODAJATE HISO, ZEMLJISCA SE OBRNITE NA
DR. LUDVIK LESKOVAR
REAL ESTATE AND INSURANCE
2032 W. Cermak Rd. Chicago 8, Ill.
Virginia 7-6679
VRSIMO VSE NOTARSKÉ IN ODVETNIŠKE POSLE ZA TUKAJ IN STARI KRAJ

Za božično darilo Vam toplo priporočamo Korotanovo ploščo
POD OKNOM
17 najlepših narodnih in umetnih pesni.
Ploščo se lahko kupi ali naroči po pošti pri
Miro Odar Slovenška pisarna
1042 E. 72nd St. 618 Manning Ave.
Cleveland 3, Ohio, U.S.A. Toronto 4, Ont., Canada

VESELE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO ŽELI VSEM SLOVENCEM
BLAD TRAVEL SERVICE
6113 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio. Tel. EX. 1-8787
ZASTOPSTVO VSEH LETALSKIH IN LADIJSKIH DRUŽB
Posebnost: skupinska potovanja.
Lastnik: Jože Suhadolnik

staro seme požene kali, bodo imenovani. Za danes pa recimo o članku v velikj prid človestva v Srednji Evropi... "in vse ostalo jim bo navrženo." "Ce ni vreden, je pa potreben."

Penman's
WARRANTED 100% PURE TRADE KNIT-GOODS
"27" Z RUNOM PODPLETENO SPODNJE PERILO
Zimsko spodnje perilo ki nima tekmeča glede toplote, nošnosti in resnične vrednosti. Krojeno za svobodno gibanje v debelo z runom prepleteni kanini za izredno toploto. Penmanova izdelava predstavlja sama zase posebno vrednost. Na razpolago so srajce, spodnjt hlače in kombinacije za može in fante.
Poznani že od 1. 1863
27-FO-8

Izkoriščevanje Slovenije v predvojni "Jugoslaviji".

Še ves sem pod vtisom branja knjige: "Nova tlaka slovenskega naroda". Obtožba neovrgljivih števil in statistik, strašnih krivic in neizpodbitnih dokazov naravnost kriče o smrtanem izkoriščevanju, ki ga mora prenašati slovenski narod! Ves naš narod je obsojen na najbolj nizko suženstvo pod bičem belgrajske komunistične elitarije ki v imenu "nove socialistične stvarnosti" gradi novo ob boljše življenje slovenskemu narodu.

Prepričan sem, da bo knjiga dokončno odprla oči vsem tistim, ki se vztrajajo in oznanjajo prihod tretje "demokratske Jugoslavije", ki naj bi prišla kadar bo prenehala sedanja komunistična diktatura. To so pobožne žleje nekaterih bivših poslancev, vsjih uradnikov ali oficijev, ki so dobro plačani živeli v bivši Jugoslaviji. Človek bi jim ne zamoril, saj je kar razumljivo, da se vsakemu kolca po medenih časih, ko se je dobro živelo samo, da je bil nekdo zanesljiv in dober "Jugoslavan". Toda ti ljudje nikakor ne puste, da bi ostali Slovenci, in teh je večina, po svoje mislili in si ustvarili svobodne mislije glede bodočnosti slovenskega naroda. Zato ti ljudje nočejo vedeti o krivcah, o trpljenju ki ga mora slo-

vensko ljudstvo prenašati v tako imenovani "Jugoslaviji". Ti ljudje ne bodo brali in ne bodo komentirali pisanega dokumenta o novi tlaki slovenskega naroda. Tudi za bivšo "Jugoslavijo" ne vedo nič slabega, temveč vse najboljše, seveda gledano iz njihovega stališča, ki ga poznamo in razumemo. In vendar je bilo tudi v prejšnji "bratski" državi naše slovensko ljudstvo prav tako izkoriščevano in zapostavljeno. Nimamo pri roki vseh virov, vendar je ohranjena vsaj nekaj, kar potrjuje naše trditve v knjigi Slovenska vas na Dolenjskem, ki je izšla 1938. in katero je na podlagi večletnega zbiranja gradiva napisal 1938 Vinko Moderndorfer. Sicer se pisec predvsem bavi s problemi ene slovenske občine z opisom socialnih, demografskih, ekonomskih, zgodovinskih in drugih dejstev, vendar je v knjigi nekaj statistik, ki imajo svojo vrednost v golih suhoparnih številkah. Prav te številke nam dokažejo, kako se je praktično izkoriščevanje v imenu "ujedinjenja".

V navedeni knjigi omenja pisec na strani 160 pod zaglavjem "Križa" da je "Slovenija po vseh teritorialnih okrnitvah, takoj majhna, da ima le 8% prebi-

valstva vse države. Toda kljub temu plačuje Slovenija 13,8% vseh davčin. Kdor premotri naše dajatve, si je na jasnem, da nikakor nismo pasivni, kajti

NOVE PLOŠČE najlepše darilo za BOŽIČ 1960!	
SL 7	MOJ RODNI DOM PROTI JUTRU KVINTET AVSENK \$1.25
SL 8	GOR ČEZ JEZERO BODI ZDRAVA DOMOVINA Moški in mešani zbor \$1.25
SL 9	HISCA OB CEST STOJI V CETRTEK ZVEČER KVINTET ZADOVOLJNI KRANJCI \$1.25
SL 10	SOCA VODA JE SUMELA V DOLINCI PRIJETNI Solisti, zbor in orkester \$1.25
Na zalogi so še plošče (po \$1.25)	
SL 3	SVETA NOC-Koroški zbor
SL 4	ZADOVOLJNI KRANJCI
SL 5	SLOVENSKI OKTET
SL 6	TAM KJER MURKE CVETO
SL 2	Študentovske pesmi koroških dijakov iz Celovca
Vse plošče so 45 RPM in nezlomljive POSTNINA JE V CENAH ZE VRACUNANA Plošče naročite pri:	
SLOVENIA RECORDS P.O. BOX 8184 CHICAGO 80, Illinois, U.S.A.	

Ministrska lista je bila določena v sporazumu vseh jugoslovanskih strank in tako sta bila v tej listi tudi dva slovenska ministra namreč dr. Anton Korošec kot ministriški podpredsednik in dr. Albert Kramer kot minister za konstituantno in izjednačenje zakonov. S tem so prenehale vrhovne državne funkcije Narodnega veča nad jugoslovanskim etnografskim teritorijem habsburške monarhije in posamezne pokrajinske vlade, dosedaj podrejene Narodnemu Veču, so stopile v organično vez z ministerstvom v Beogradu.

Podpisali so dr. Anton Korošec, predsednik narodnega veča v Zagrebu; Nikola P. Pašič, ministriški predsednik kraljevine Srbije; dr. Ante Trumbić, predsednik Jugoslovanskega odbora v Londonu. Program načrtan v genevskem paktu se je v domovini tudi takoj izvršil. Narodno Vječe v Zagrebu je proglasilo 19. novembra 1918 "neodvisno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev stare Avstro-ogrške monarhije" in v seji 24. novembra je sklenilo Vječe proklamirati združitev države Srbov, Hrvatov in Slovencev s Srbijo in Črno goro v eno samo državo.

Posebno odposlaništvo narodnega veča je izročilo prvega decembra prestolonasledniku regentu Aleksandru adresu, v kateri mu sporoči sklep, da izroči Narodno Vječe vlado države Srbov, Hrvatov in Slovencev stare avstro-ogrške monarhije kralju Petru, oziroma regentu, izrazi tudi željo, da se vsi stvari ena sama skupna vlada in eden parlament za vso Jugoslavijo; protestira nadalje proti okupaciji jugoslovanskega ozemlja po Italijanih in protij izvršitvi londonskega pakta.

V svojem slovesnem odgovoru je regent Aleksander proglasil ujedinjenje s sledečimi besedami: V imenu Njega Veličanstva kralja Petra razglasim ujedinjenje Srbije s provincami neodvisne države Srbov, Hrvatov in Slovencev v enotno kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Kraljeva vrhovna oblast je objavil odlok, da velja prvi december vsakega leta kot dan proglavitve ujedinjenja za narodni praznik, ki naj se proslavlja tudi cerkveno.

V smislu dogovora v Genevi se je konstituirala 16. decembra prva skupna vlada v Beogradu, ki je obsegala 16 sertnih ministrov.

tedaj bi morali več prejeti od skupnosti kakor ji pa dajemo. Če pa drži, da smo pasivni, tedaj pa smo svetovni čudež, ki daje skupnosti veliko več kakor pa begati kraji".

Najbolj zgovorne in prepričljive dokaze pa navaja pod črto, katere v celosti ponotismo. "Leta 1936, je vsak Slovenec plačal letnega davka 812 din, vsak drugi državljan izven Slovenije pa le 441 din, če pa priležemo k tej obdavi še samoupravne davščine, je razmerje še huje: Prebivalec v Sloveniji je plačal povprečno letno 1056 din, v ostalih pokrajinah države pa je prišlo na glavo le 580 din. Koliko Slovenija da in koliko prejme, pa naj osvetli primer poslovnega davka za leto 1936, ki je bil prav tedaj zvišan za eno četrtine.

Banovina: ...	plačala davka v milijonih din;	prejela dotacije v milijonih din;
Dravska (Slovenija -op.p)	44,1	2,91
Vardarska	8,2	4,0
Donavska	15,8	6,07
Savska	43,7	6,87
Moravska	13,1	9,0
Drinska	10,9	15,0
Vrbaska	5,2	15,9
Primorska	3,8	17,53
Zetska	4,5	21,97

Vsled tega je prenehala 1000 let na država Avstro-Ogrska ki je bila doslej bistveni element prešnje politične morale: evropskega ravnotežja. Istotako se je zmanjšalo veliko turško varstvo na majhno turško narodno državo.

Da bi se pa ta rekonstrukcija sveta trajno vzdržala in da bodo načela koalicije ostala še nadalje životvorna v življenju narodov, se je ustanovila Liga Narodov. Liga Narodov naj bodi vidna in trajna organizacija držav v neko višjo vrsto državnega organizma. Liga Narodov je pogodba narodov med sabo v sledeče namerne:

- narodi si zagotovijo mir in varnost s tem, da se obvežejo predložiti medsebojne spore mednarodnemu razsodišču, ne da bi se zatekli k orožju.
- narodi si uredijo medsebojno razmerje v sporazumu, o čemur se svetuje (au grand jour), ne pa s tajnimi pogodbami
- narodi se obvežejo spoštovati določbe mednarodnega prava, ki naj bodo pravice za postopanje držav.
- narodi se obvežejo uveljaviti načelo pravice (ne pa sile) in spoštovati svetost in obveznost pogodb.

1. Sestava delegacije države SHS za mirovno konferenco v Parizu. Ministerki svet v Beogradu je takoj po svoji sestavi določil za polnoomočne zastopnike države SHS na mirovni konferenci sledeče štiri gospode: Nikola Pašič

Avtor tudi navaja statistiko noštnih in železniških direktij in ugotavlja "da bi morali priti naši dohodki železnice in pošt po odbitku poštno odmerjenega deleža državi v naš prid." Tako navaja, da "so" od leta 1932 do 1938 poštno direkcije z izjemo v Novem Sadu zvišale stavež uslužbencev in sicer: ministristvo za 22, v Zagrebu za 14, v Splitu za 26, v Sarajevu in Cetinju za 79 v Beogradu za 89. V Novem Sadu je ostal stavež neizpremenjen. In Slovenija? Pri nas se je v tej dobi stavež poštnih uslužbencev znižal za 98 oseb! — Zaradi tega slovenski poštarji nimajo dopustov, slovenska mladina ne pride do skromne službe, naše osebe ima tako naporno službo, ki presega že človeške moči. Da je glede padca uslužbencev ljubljanska direkcija na prvem mestu, mora gotovo biti neki tehten vzrok, ki kdo rekel. Bržčas je ljubljanska direkcija pošte in telegrafa nerentabilna in nareja celokupni upravi v državi občutno zgubo! Res je narobe: Ljubljanska direkcija je glede donosa na prvem mestu! Naj navedem dokaz samo za zadnja tri leta.

Prora	Cisti	Cisti
čunsko	dohodek	dohodek
	pošte in dirkcija	telegrafske
	uprave	
din	din	
1935-36	108,098,000	21,325,000
1936-37	93,468,000	26,402,000

(Srb), dr. Ante Trumbić (Hrvat), dr. Ivan Zolger (Slovenec) in Milenko Vesnić (Srb). Tem polnoomočnim delegatom (delegates plenipotentiaries) je pridružil nadalje s pravice glasovanja v notranjem posvetovanju delegacije še tri gospode delegate: Smolaka (Hrvat), dr. Otokar Rybar (Slovenec) in Mato Bošković (Srb).

V imenovanju delegatov se izrazi ideja nove države: Zjedinitelj Srbov, Hrvatov in Slovencev. Imenovanje dr. Zolgerja za delegata se je vršilo brez njegove vednosti. Dr. Zolger je bival od 5. novembra naprej v Ljubljani kjer je kot predsednik upravne komisije prirejal naredbe in načrte za prehodno administrativno, sodno in avtonomno organizacijo Slovenije.

Sredi meseca decembra ga je dr. Korošec zaprosil, naj vzame zbiranje materiala za mirovno konferenco v roke. Ta prošnja je bila naslovljena na dr. Zolgerja le kot strokovnjaka, in ni bila splošna vprašanje mandata za mirovno delegacijo. Dr. Zolger se je dala takoj poprijel, sestavil v to svrhu "komisijo za mirovno konferenco." Ter v seji izdelal do 21. decembra obširen načrt za pripravljeno delo za konferenco.

20. decembra je sporočil dr. Žerjav, prišedi iz Beograda dr. Zolgerju ki je bil ravno na tem, da odpotuje na Dunaj sledeče: "Vi pojete brzokone v Pariz, pripravite se na to." Dr. Zolger je

PROSIMO, PORAVNAJTE NAROČNINO!

DARUJTE V TISKOVNI SKLAD "SLOVENSKE DRŽAVE"!

PRIDOBITE NOVE NAROČNIKE!

Prav taka kakor je stiska naših postarjev je tudi stiska slovenskih železničarjev. V letih 1935, do 1937. se je stavež uslužbencev zvišal pri direkcijah: pri generalni direkciji v Beogradu za 16,30% pri direkciji v Subotici za 11,02%, pri direkciji v Zagrebu za 10,60%, pri direkciji v Sarajevu 42,60, pri direkciji v Ljubljani pa za 1,67%! Zaradi zapostavljanja Slovenije mera slovenski železničar izvršiti letno 4000 delovnih ur namesto 2240, ki bi odpadle na 280 delovnih dni po 8 ur. Na drugi strani pa je širši ljudski sloj, to so progovni delavci, le od časa do časa zaposlen in ujamejo stalni delavci komaj 2000 delovnih ur in jim urnina ne zadostuje za kritje

Direkcija	dolžna prog v km	doletna prog v %	skupni dohodki v milijonih	dohodki na 1 km v %
Ljubljana	1.145,7	12,2	406,3	21
Zagreb	2.202,8	23,5	503,0	26
Subotica	1.898,7	20,3	367,6	19
Beograd	2.637,1	28,3	483,7	25
Sarajevo	1.465,4	15,7	174,1	111.300

To je le nekaj podatkov vzeti iz imenovane knjige. Vendar pa zadostuje vsakemu poštnemu Slovincu, da si ustvari vsaj približno sliko o neprestanem izkoriščanju vsega slovenskega naroda v raznih "Jugoslovijah" "Vseeno je, ali vlada v Beogradu srbski kralj ali pa poglavar balkanskih komunistov — Josip Broz. Prav gotovo je, da je izkoriščanje po komunistih še bolj potencirano in še bolj rafinirano.

Slovinci v svobodnem svetu! Prišla bo tudi za slovenski narod ura, ko se bo svobodno mogel odločiti, kako hoče živeti v bodočnosti. Po vsch trpljenjih in surovem izkoriščanju dveh "Jugoslovij" se je večina Slovencev že otresla "jugoslovanskih čustev", krivih prerokov in "vrediteljev", ki bi nas hoteli še enkrat pripeljati v "bratsko" državo-resnici pa v novo tlačanstvo. Slovenski narod bo imel svoje pravice zagotovljene in lepše življenje samo v svoji lastni državi! In ta bo postala resnica! V to verujemo, za njeno uresničenje moramo vsi delati!

II. Pripravljala dela dr. Zolgerja za mirovno konferenco. Na Dunaju porabi dr. Zolgerja takoj priložnost, da obrazloži avstrijski likvidacijski komisiji vsa ona vprašanja, ki bi po njegovem mnenju prišla glede jugoslovanskega ozemlja v postev na mirovni konferenci in za katerih rešitev bi ta komisija na Dunaju mogla zbrati potreben material. Da ne zgubi časa je dr. Zolger že 25. decembra odpotoval v Ljubljano, odkoder že drugi dan naslovi pimo na Pašiča, v katerem

celotnih življenjskih potreb. V Sloveniji je draginja (letošnji [1938] primer s pšenice in sladkorjem!) večja kakor v ostalih krajih države in gara naš človek ob teh razmerah ob izenačeni plači pri osebnem prometu za 87%, pri tovornem za 20% nad državnim povprečjem. Da bi bil slovenski železničar izenačen tudi pri delu z ostalimi železničarji v državi, bi morali nastaviti takoj 2000 novih ljudi. Železnice na slovenskem ozemlju donajajo letno 21% vseh dohodkov in 65,5% od km nad povprečjem v državi; posamezni slovenski železničar prispeva 32,8% nad povprečjem železničarja v državi. Moje trditve naj podkrepi pregled dohodkov državnih železnic v letu 1935/36

Direkcija	dolžna prog v km	doletna prog v %	skupni dohodki v milijonih	dohodki na 1 km v %
Ljubljana	1.145,7	12,2	406,3	21
Zagreb	2.202,8	23,5	503,0	26
Subotica	1.898,7	20,3	367,6	19
Beograd	2.637,1	28,3	483,7	25
Sarajevo	1.465,4	15,7	174,1	111.300

To je le nekaj podatkov vzeti iz imenovane knjige. Vendar pa zadostuje vsakemu poštnemu Slovincu, da si ustvari vsaj približno sliko o neprestanem izkoriščanju vsega slovenskega naroda v raznih "Jugoslovijah" "Vseeno je, ali vlada v Beogradu srbski kralj ali pa poglavar balkanskih komunistov — Josip Broz. Prav gotovo je, da je izkoriščanje po komunistih še bolj potencirano in še bolj rafinirano.

Slovinci v svobodnem svetu! Prišla bo tudi za slovenski narod ura, ko se bo svobodno mogel odločiti, kako hoče živeti v bodočnosti. Po vsch trpljenjih in surovem izkoriščanju dveh "Jugoslovij" se je večina Slovencev že otresla "jugoslovanskih čustev", krivih prerokov in "vrediteljev", ki bi nas hoteli še enkrat pripeljati v "bratsko" državo-resnici pa v novo tlačanstvo. Slovenski narod bo imel svoje pravice zagotovljene in lepše življenje samo v svoji lastni državi! In ta bo postala resnica! V to verujemo, za njeno uresničenje moramo vsi delati!

se mu kot predsedniku mirovne edelgacije predstavil kot delegat. Dr. Zolger v tem pismu izrazi željo, da bi mogel toliko časa ostati v Ljubljani, da bi vsaj v glavnih potezah predelal material po onem načrtu, ki ga je bila izdelala komisija za mirovno konferenco, potem pa bi preko Zagreba prišel v Beograd, kjer bi se naj ugotovil definitivni enotni načrt za delo v Parzu. Predložil je pismu ljubljanski načrt.

(Nadaljevanje sledi.)

DR. LAMBERT EHRLICH

PARIŠKA MIROVNA KONFERENCA IN SLOVENC

Uvod. (Nadaljevanje)

Dr. Lambert Ehrlich

Toda Pašič se je odločil, da je podpisal krfski pakt, s tem je dejansko zapustil velesrbsko stališče.

Krfski pakt izjavlja, da bodo tudi Slovenci v Jugoslaviji in povdarja, da bodo srbski, hrvaški in slovenski jezik popolnoma enakopravni pred vsemj uradi. Seveda bi nikoli ne prišlo do tega pakta, ako bi Slovenci ne podali v Avstriji majniške deklaracije. Ententa je namreč čutila, da bi v slučaju, če bi Avstrija res ugodila deklaraciji, pozicija Habsburžanov postala tako močna, da bi jo bilo težko premagati. Avstrijskim Jugoslovonom je bilo treba pokazati, boljši in obširnejši program, kot je bila deklaracija. Ententa je morala razviti program enotne države vseh Jugoslovancev. Zato je nastal krfski pakt nekaj tednov po majniški deklaraciji.

Da se združenje habsburških Jugoslovancev s Srbijo manifestirala tudi v zunanjem svetu, se je podal načelnik Narodnega Vječa, dr. Korošec začetkom oktobra 1918 v Zenevo ter je stopil tam v stik s Pašičem in Trumbičem. Trije merodajni zastopniki Jugoslovancev so podpisali 8. novembra slovitni genevski pakt s katerim so "na slovesen način in pred celim svetom proglasili svoje zedinjenje v državo Srbov, Hrvatov in Slovencev." Ta pakt nadalje izjavi, da bo v vseh zunanjih zadevah državo edinstvenost reprezentiralo skupno ministerstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Notranjo upravo pa bosta vlada kraljevine

POZOR! POTOJUTE V RIM - ITALIJO? Prenočišče, hrana, ogled Rima itd, vse te skrbi bodo odveč, če se boste obrnili na:

Hotel - Penzion BLED

Via Statilia, 19 — Telefon 777-192 - Roma

Se priporoča in pozdravlja, Vaš rojak VINKO A. LEVSTIK Izrežite in shranite! - Pišite nam za cene in prospekte!

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO ZELI

MIHELIN TRAVEL BUREAU

3956 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND 14, OHIO, U.S.A.

POTOVALNI URAD — PAKETNE POSILJKE — DENARNA NAKAZILA

Importirane slovenske, hrvatske in srbske gramofonske plošče.

TEL. EX. 1-1047

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO 1961. ZELI

DR. FRANC POROVNE,

Zdravnik,

ordinira na 2406 Dufferin St., Toronto

Telefon: RU. 1-8162

V vseh pravnih zadevah se lahko z zaupanjem obrnete na novega slovenskega odvetnika in notarja.

Naslov:

ANTONY AMBROŽIČ
Barrister, Notary Public
714 College St., Toronto, Ont.
Telefon: LE. 1-0715

SLOVENSKEGA TISKA

KOMENTAR K JEZOVI KNJIGI

II.

Torej toliko le v najkrajših potezah iz Jezove študije. Ko jo človek zaskrbljen čita in ugotavlja, kako strahotne žrtve mora slovenski narod doprinesati v korist svojih "južnih bratov", se mu nehote vsiljuje vprašanje: Zakaj gotovi del slovenskega tiska o vsem tem nič ne piše? Zakaj o tem molči? Ali ni mar njegova dolžnost, da seznanja Slovence v zamejstvu, kakor tudi svobodni svet, o "gospodarskem genocidu" naroda v domovini? Leto dni je poteklo, odkar je izšla Jezova študija in vendar vlada grobi molk. Nemogoče si ga je razlagati drugače kakor da se o tem namerno molči, da bi Slovenci v zamejstvu in svobodni svet o tem ničesar ne vedeli in obsodili tiste, ki jih še danes slepijo s trditvijo, da je Jugoslavija za Slovence "edna rešitev". Tisti maloštevilni Slovenci, ki to frazo ponavljajo so ali ignoranti ali pa "koristne mudale" velesrbskega šovinizma, ki se od leta 1918 dalje skriva pod imenom Jugoslavija in jugoslovanstvo. In nismo v svojo odločno svetu prišli že tako daleč, da to lahko odkrito govorimo in pišemo? Ali ni pošteno in pravilno, da vso stvar postavimo na svoje mesto in povemo le resnice, pa naj bo za nekatere še tako boleča? Del slovenskega tiska v zamejstvu in znani javni in politični delavci kaj radi pišejo in govorijo o svetovnih problemih, Kitajski, Afriki itd mnogokrat celo na način ki je nerazumljiv, nikdar pa v tem tisku in od teh ljudi še nismo slišali jasne in odkrite besede in ta je, da je slovenski narod v sedanjem času ogrožen le od velesrbskega šovinizma, ki ga ne samo ekonomsko do skrajnosti izžema, temveč mu skuša vzeti tudi jezik in ime. Vsaj tisti v domovini, ki razmere poznajo, to dooro vedo, vendar tega ne smejo pisati in govoriti. Zato tudi pravi Jeza: "To velja tudi za primer, da bi bila Jugoslavija napadena od vzhodnega bloka. Slovenski in hrvaški narod sta preveč izmučena od srbskopartijske okupacije in izkoriščanja, da bi v tem primeru z orožjem branila državo, ki ju izkorišča. Oba bi v najslabšem primeru samo zamenjala izkoriščevalca, a vsaka sprememba bi prinesla vsaj upanje, da sta se do sedanjega izkoriščevalca dokončno rešila. Celu ustanovitev formalno neodvisnih in dejansko satelitskih republik Slovenije in Hrvaške, ki bi bili neposredno vključeni v sovjetski blok kot zdaj n. pr. Madjarska, Romunija ali Bolgarija, bi pomemila za ta dva naroda v nacionalnem pogledu napredek v primeri s sedanjim stanjem. Gotovo bi se življenjski standard tudi v tem primeru višal le v skladu s splošno gospodarsko politiko sovjetskega bloka in vzporedno z življenjskim standardom v drugih satelitskih državah, a oba naroda bi imela v političnem pogledu vsaj zadoščenje, da nista drugovrstna naroda oziroma narodni manjšini, in v gospodarskem pogledu bi bila toliko na boljšem, da bi odstopala gmotna sredstva za investicije v lastni namesto v tuji deželi, kot se zdaj dogaja." In dodaja: "Vendar se je med komunisti v Sloveniji pojavilo tajno gibanje za neodvisno slovensko državo v okviru sovjetskega bloka." Kakšen je položaj slovenskih komunistov v Jugoslaviji, je zanimivo brati, kar piše bivši pomočnik zunanjega ministra v predojni in medvojni jukoslovanski vladi v Londonu, Ilija Jukič, v Hrvatskem glasu dne 1. 8. 1960: "Slovenski komunisti nastopajo v ogromni večini proti gospodarskemu izkoriščanju Slovenije. Tito potiska Kardelja vedno bolj in bolj iz vodstva.

Rankovič je že postal Titov namestnik v komunistični stranki, a nedavno je postal tudi glavni tajnik Titove Socialistične zveze namesto Kardelja. Kardelj je imel zelo težak spopad s predsednikom črnogorske vlade Blažom Jovanovičem. Ko je Kardelj zastopal stališče, da se centralna sredstva uporabijo za bolj potrebne namene, kot je gradnja proge Belgrad - Bar, je poskočil Jovanovič besen kot ris in zgrabil Kardelja za vrat, da ga zadavi. Kardelja so presvočili v hiérarhiji Rankovič in Stamblić.

Kardelj, mladostni slovenski revolucionar gre neizbežno nasproti usodi vseh srbskih hlapcev preteklosti.

III.

Ponovno smo že poudarjali v naši reviji, da živimo v veliki dobi, ko začenja nova doba zgodovine človeštva. Doba, ko vse staro umira in bo to, kar prihaja, postavilo vsa področja človeškega udejstvovanja na popolnoma nove temelje, ki se bodo v bistvu razlikovali od sedanjih. Ta razvoj pa gre zlasti po drugi svetovni vojni s tako naglico naprej, da se mnogi teh sprememb ali ne zavedajo ali pa mislijo, da bo možno pridobite preteklosti kljub temu še ohraniti. Ne da bi se spuščali v razglabljanje o drugih področjih človeškega udejstvovanja, kjer so že jasno vidni obrisi novega gledanja na življenje in svet, se bomo ustavili za trenotek le pri političnem. To, kar se je ogromni večini še pred vojno zdelo nemogoče, po vojni pa že mogoče vendar v daljši bodočnosti.

VESELE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO ZELI GOSTILNA

ERŠTE

Domača in importirana kapljica vseh vrst.

6802 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND 3, OHIO — TEL. HE. 1-3344
Lastnika: Hinko in Berta Lobe

sti, postaja danes že stvarnost. Mislimo pri tem na združevanja evropskih narodov. Stisnjeni med dva kolosa, ki ju je druga svetovna vojna potisnila v ospredje, so spoznali, da so vsak za sebe kot neka sila doigrali in da jim je rešitev in bodočnost zajedna le, če svoje sile združijo. Pod pritiskom takega javnega mnenja so morali popustiti tudi oni državniški, politični, gospodarski in javni delavci, katerih mišljenje je koreninilo še vedno v preteklosti. Nova generacija, ki dorasča, je spoznala, da je svet prelomil s raznimi imperializmi in kolonializmi in da si mora vsak narod svoj napredek in obstoj zasigurati le z lastnimi silami. Ker pa so evropski narodi, pa naj bodo relativno močni, še vedno preslabotni, da bi mogli pri sedanjem mogočem napredku tehnike in gospodarstva živeti vsak zase in uspešno napredovati, so šli še korak naprej v spoznavanju, da morajo lastne sile združiti s silami sosednih narodov, s katerimi jih veže enaka kultura in tradicija. Po do take združitev pa seveda ni lahka. Važno vlogo igrajo notranji momenti, koncentrirani v raznih nacionalnih in gospodarskih interesih, ki so lahko sebični ali pa tudi ne in zunanji momenti, ki se odražajo v nasprotovanju in intrigah onih narodov in držav, ki se boje take združene Evrope. Smatramo namreč, da bi

jim v bodočnosti utegnili onemogočiti njihovo ekspanzijo ali celo ogroziti njih obstoj. Narodi tako združene Evrope bodo po svojem številu, gospodarski, politični in vojaški moči postali odločilni faktor v svetovni politiki, obenem pa privlačni center tudi za one narode, ki sicer danes žive izven te skupnosti, vendar po svoji kulturi in tradiciji v to skupnost nujno spadajo. Eden takih narodov so tudi Slovenci. Edino taka skupnost more slovenskemu narodu zagotoviti obstoj, kulturni, politični in gospodarski napredek. Vstopili bodo lahko v to skupnost kot suverena država, kot enak med enakimi in bodo od svoje suverenosti skupnosti odstopili toliko, kakor ostali njeni člani. V taki situaciji pa izgubi Jugoslavija, kot okvirna država raznih narodov, svoj pomen in je tedaj njen obstoj samo še vprašanje časa. Slovenska zgodovina bodočnosti bo pisala o Jugoslaviji le še kot prehodni obliki v samostojno narodno in državno življenje, kot državi, nad katero se je narod globoko razočaral in v kateri je en narod živel parazitsko na račun drugih in to še v času, ko nekaj podobnega niso poznala več primitivna plemena črne Afrike. Boriti se danes za Jugoslavijo, pomeni torej boriti se za nekaj, kar se je že preživelo in kar pripada preteklosti. Zatorej naj veljajo za one Slovence, ki nočejo alj ne morejo razumeti duha in časa, sledeče misli, ki jih je napisal veliki državnik sedanosti Jawaharja Nehru l. 1931 svoji hčeri v svojem delu: "Utrinki iz svetovne zgodovine": "Vse kar je na svetu živega, se spreminja. Vsa narava se z vsakim dnem in z vsako minuto

spreminja in samo mrtvi ne rastejo več in mirujejo. Čista voda teče, in če jo zaježiš, se usmrači. Tako je tudi z življenjem človeka in življenjem naroda. Naj želimo ali ne, se staramo. S takimi spremembami se moramo spriznati. Toda mnogo je ljudi, ki nočejo priznati, da se svet spreminja. Glave si ohranjajo zaprte in zaklenjene in ne dovolijo novim mislim, da bi vdrlje vanje. Ničesar se ne boje tako zelo kakor tega, da bi morali misliti. Kaj je posledica tega? Svet se kljub njim premika dalje in ker se taki in njim podobni ljudje nočejo prilagoditi menjajočim se pogojem, pridejo zdaj pa zdaj velike razpoke. Vnemajo se velike revolucije kot velika francoska revolucija pred 140 ali velika ruska revolucija pred 13 leti. Tudi v naši domovini smo sredi revolucije. Seveda si hočemo izbojevati neodvisnost, vendar hočemo še nekaj več. Počistiti hočemo vse vode, ki so zastale, in spustiti vsepovsod zdravo vodo. Iz naše dežele moramo odploviti umazanijo, revščino in bedo. Pomesti moramo tudi, kolikor je v naših močeh, pajčevine, ki preprežajo možgane mnogim ljudem, da ne morejo misliti in nam pomagati pri velikem delu, ki nas čaka. To je veliko delo in utegne terjati veliko časa.

Na pragu naše revolucije smo. Ne moremo reči, kaj nam bo prinesla, toda celo sedanost nas je bogato plačala za naš trud. Poglej indijske žene, kako ponosno korakajo v prvih vrstah! Poglej jih, kako krotke in vendar pogumne in nekontroljive utirajo pot drugim!

Poglej tudi otroke — dečke in dekleta! Starši teh otrok so se v prefekčnosti mogoče vedli kot strahopetci in sužnji. Toda kdo se še upa misliti o otrocih našega rodu, da bodo trpeli sužnost ali strahopetnost?

In tako se kolo spremembe vrti dalje in tisti, ki so bili zdolaj, se vzdignejo, in tisti, ki so bili zgoraj, se spuščajo. Čas je že bil, da se je zavrtelo v naš deželi. To pot smo ga tako krepko potisnili dalje, da ga nihče ne more ustaviti."

Slovenska pot, VIII, 1-2; str 12-14

BRUNOVA POSEBNA KAVARNA

V PARKSIDE TAVERNI

Balkanske in nemške specialitete kosila od \$0.85, večerje od \$1.50 naprej.

GOLAZ, SISKEBAB, DUNAJSKI ZREZKI, CEVAPCICI, RAZNICI, KRAJSKE KLOBASE, BAKLAVA, TURSKA KAVA ITD.

Na razpolago importirana vina in pivo. Prostora dovolj za parkiranje!

530 Yonge St., Toronto, WA. 2-3844

Vesel Božič in srečno novo leto vsem Slovincem, doma in po svetu zeli
Slovenska Narodna Zveza v Kanadi.

Vesel Božič in srečno novo leto

ZELI IN SE VSEM SLOVENKAM PRIPOROČA

MARY LINDA Beauty Salon

RU. 2-3400

4 SHORT STREET

(En blok zapadno od Dufferin ulice, severno nad Eglinton ulico)
Lastnica: S. GLAC

VESELE BOŽIČ IN USPEŠNO NOVO LETO 1961.

ZELI

VIKTOR TRČEK

Popravljalnica čevljev.

115 RONCESVALLES AVE.

TORONTO

VESELE BOŽIČ IN VESELO NOVO LETO ZELI SLOVENCEM IN SLOVENKAM TER SE POSEBEJ SVOJIM STRANKAM

JOE DERMASTJA

MESAR IN IZDELOVALEC KLOBAS
194. Augusta Ave., Toronto, Ontario
Telefon: EM. 8-0830

Hranilnica in posojilnica

JANEZA E. KREKA

V. TORONTU

VOŠČI VSEM ČLANOM IN PRIJATELJEM VESELE BOŽIČ IN VESELO NOVO LETO 1961.

Uradne ure vsak torek zvečer od 7.30 do 9 in ob nedeljah po pozni maši

646 Euclid Ave. Telefon. LE. 2-4746

ZAHVALA

Za rojaka v Evropi, ki si zaradi težkih udarcev v poznih letih utira pot poklica, so darovali — (od nov. 1959 do marca 1960):
Po \$10: Msgr. Skrbec Matija, Zadnikar Viljem (oba iz Clevelanda), Pfeifer Bogomir (San Francisco, Cal.)

Po \$5: Felician dr. Jože, Kovacič Franc (oba iz Clevelanda), Geratič Mirko (Chicago), samostan OFM (Lemont), Stalcer Viljem (New York), Suhadolc dr. Jože (De Kalb, Ill.), Ložar dr. Rajko (Manitowoc, Wis.), Preč. Volbank Karel (Princeton, N. J.), Arko Ciril (La Junta, Col.), Bartol Zorka (Toronto, Canada) in Koželj Lojze (Montreal, Canada.) manj kot \$5: Zakelj Jakob (Cleveland), Gobec Edi (Colombus, Ohio), Erhardt Peter (Grand Rapids, Mich.).

Ce je bil kdo po pomoti izpuščen pri prvi zahvali (Am. dom. 9. jul. 1959, Slov. diž. 1. sept. 1959) ali pri sedanjih, naj oprost! Nabrana vsota (\$90) je bila poslana v Evropo. Prejemnik in podpisatelj se vsem darovalcem najlepše zahvaljujeta

Muhr Oton

Grand Rapids, Mich., U.S.A.

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvega v mesecu.

Za SNZ, predsednik Urejuje: Uredniški odbor Tehnična stran in oglaš: V. Mauko.

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado 3.-\$ za Argentino 20, pešov, za Brazilijo 50 kruzairov, za Anglijo 15 šilingov, za Avstrijo 30 šilingov, za Avstralijo 2.- avstr. l., za Italijo in Trst 600.- lir, za Francijo 500.- frankov. Naročniki v Argentini morejo poravnati naročnino tudi v upravi Slovenske poti.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.

KNJIGE in REVIVJE

Review of Social Economy, uradno glasilo katoliških ekonomov, je objavila v septemberski številki razpravo prof. dr. Cirila Zebota "Autonomy and Dependence of Economic Analysis" (XVIII., št. 2., str. 128-137).

Joseph M. Kirschbaum, LL.D., Ph.D., CONTEMPORARY TENDENCIES IN SLOVAK PHILOLOGY,

An Offprint from Slavic and East European Studies, Vol. IV. No. 3-4, Montreal 1960. V tej razpravi, ki je izšla v Slavic and East European Studies in tudi v ponatisu prikaže profesor dr. J. Kirschbaum stanje slovaške filologije pod sedanjim komunističnim režimom. Kljub temu, da je po naravi sami filologija daleč od politike, je komunistični režim dobil dokaj ljudi, ki skušajo postaviti tudi slovaško filologijo v službo marksizma. Navzlic temu puščajo veljavo znanstvenikom, ki so se uveljavljali na tem področju že pred samostojno Slovaško. V kot so potisnjeni v glavnem samo znanstveniki, ki so sodelovali pri Pravilih slovaškega pravopisa l. 1940. Tudi sodobni filologi grade v glavnem na istih temeljih kot so jih zapisali in uveljavili v prejšnjem pravopisu, kar urednik novih "Pravil slovaškega pravopisa" (1953) dr. Stefan Peciar v uvodu sam priznava. Tudi pod komunistično vztrajajo slovaški filologi na stališču, da se je slovaščina razvila kot samostojen jezik in ne kot dialekt češčine, ter uspešno nadaljujejo z ustvarjanjem novega besednega zaklada zlasti za področja znanosti in tehnike. Sovjetski vpliv je še najbolj občuten na področju splošne filologije, kjer igra ključno vlogo sin beloruskega emigranta Aleksander Isačenko, ki je z raste na Slovaškem in so mu Slovaki dali vseučiliško stolico že med vojno, ter pri kovanju novih izrazov, ki se v veliki meri

opirajo na ruščino. Razmejitev med češčino in slovaščina je dokončna, ker izhajajo češka dela v slovaških prevodih in obratno. Ker so imeli Slovaki po letu 1918, zlasti pa še po l. 1939 več možnosti z akademski študij kot poprej, tudi izselitev velikega dela izobražencev ni zapustila nenadomestljivih vrzeli. Delo slovaških filologov je naraslo po intenzivnosti in obseznosti ter kljub delni sovjetizaciji zlasti znanstvenikov drugega reda napreduje v utrditvi in izgraditvi slovaščine kot samostojnega jezika.

dreš

SLOVAKI IN SREDNJA EVROPA

Predpogoj za uspešno preureditev srednjeevropskega prostora je nedotakljivost obstoječih avtohtonih narodov, jamstvo za njihov neoviran gospodarski, politični in kulturni razvoj, energična odprava vseh zahtev, izvirajočih iz naslovov nasilja in kolonijalizma, četudi se to rađa skriva za plašč "zgodovinskih pravie", konsekventna uvedba naravnopravnih načel tudi v politiki, po katerih služi država in vse njene organizacije posamezniku, ne pa obratno kot je to slučaj v diktaturah. Za doseg teh ciljev moramo iskati predvsem tiste točke, ki nas že po naravi družijo in ne tiste umetne, od sovražnikov zasajane, ki nas ločijo.

Se važnejše je iskati novih poti, kar je predvsem častna dolžnost srednjeevropske mladine. Avstroogrska monarhija spada že od leta 1918 k zgodovinski preteklosti. Tudi čas med leti 1918 in 1950 bo za nedolgo zgodovinska preteklost. Toda sedanost in bodočnost, v kateri stojimo z obema nogama, hočemo oblikovati mi: ta ne sme preiti mimo nas brez naše soodločitve in našega ustvarjalnega sodelovanja, kajti

ZADOVOLJEN BOŽIČ IN USPEHOV POLNO NOVO LETO 1961.

želi vsem Slovincem, prijateljem, znancem in strankam

RUDI KUS
Plastering Contractor
Toronto — Ontario
114 Nairn Ave.
LE. 5-1435

DRUŠTVA, — ČITATELJI

STE PRIPRAVLJENI NAM POMAGATI

PROSIMO —

- **PODPIRAJTE** Podjetja, ki podpirajo vaš časopis
- **KUPUJTE** izdelke in poslužite se podjetij, ki oglašujejo v vašem časopisu
- **OB nakupu določenega oglaševanega predmeta, povejte prodajalcu, DA STE VIDELE OGLAS V NAŠEM ČASOPISU.**
- **S TEM POMAGATE** pri izboljševanju našega lista.
- **POMNITE** — to je VAŠ list, ki se bori, da ostane naš jezik pri življenju — in službi naši skupnosti v Kanadi.

POMAGAJTE NAM POMAGATI VAM!

VESELE BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO ZELI VSEM SLOVENCEM IN SLOVENKAM V TORONTU IN OKOLICI

ANTON'S ME AT MARKET
633 Vaughan Rd., Toronto, Ont.
TEL. RU. 3-0423

(Na vogalu Vaughan in Oakwood)
Na razpalago domača šunka, kranjske klobase in "Barbeque Chicken" ter vsakovrstni drugi mesni izdelki.

SE PRIPOROČA VSEM LASTNIK ANTON BAVDEK

mi hočemo svobodno in od vsakogar neodvisno Srednjo Evropo. Združena Evropa da, toda z utemeljenim pridržkom: če bo krščanska in se bo tudi v dejanji ravnala po naukih Kristusa, čigar Blagovest je najlepše jamstvo za sožitje narodov in njihov razvoj.

MEĐ SLOVENCMI

Toronto

● Prvi sestanek kulturnega kroška je bil 27. novembra v International Institute na 709 College Str. Govoril je Ludvik Jamnik o 29. oktobru in R. Čuješ je poročal o statističnih podatkih, ki so jih zbrali v škofiji Sault St. Marie glede katoliških družin. Redni sestanki bodo odslej vsako drugo nedeljo v mesecu popoldne ob treh. Prihodnji sestanek bo 11. decembra.

● Odbor Hranilnice in posojilnice Janeza E. Kreka v Torontu je odločil, da bodo odslej dobivali člani rabat takoj pri plačilu obresti, ne pa šele po obnem zboru. Rabat znaša 20%. Kdor bi n. pr. moral plačati \$10.- obresti, bo plačal po novi odredbi samo \$8.-. Obresti, ki so bile plačane od novega leta pa doslej, bodo dobile rabat v decembru v obliki prenosu k delnicam. Kdor ne bo plačal v letu 1960 za to leto doznanih obresti, izgubi pravico do rabata in bo moral plačati celotne obresti v znesku 1% od neplačane bilance. Ta odredba seveda ne velja za hipotetna posojila, ki uživajo nižjo obrestno mero.

● V zadnjem mesecu smo imeli priliko prisostvovati številnim kulturnim in zabavnim prireditvam v slovenski cerkveni dvorani na Manning Ave. Omenim naj le prireditev slovenske farne šole, ker je po našem mnenju presenetljivo lepo izstopila zaradi kvalitetne umetniške izvedbe. Mislim na spevoigro "Kresniček". Upam, da mi bodo pritrili vsi, ki so se potrudili iti poslušat in gledat to igro, da je v maršičem prekosila podobne predstave starejših. Prireditelj, režiserjem ter mladim igralcem naše iskrene čestitke.

● Izvedeli smo, da farni mladinski klub, ki se zbira v cerkveni dvorani vsako nedeljo zvečer, zelo dobro procvita. Klub ima med drugim namen da, po zgledu podobnih klubov pri angleških katoliških farah, navaja, mlade fante in dekleta do prave, zdrave in vedre zabave, viteško-kavalerskega medsebojnega obnašanja, ki naj bi, po geslu "utile cum dulces" imel ugoden

odmev v bodočih fantovih ali dekletinih odločitvah, zlasti pri izbiranju življenjskega druga. Ideje moremo le pozdraviti, saj imamo vsak dan priliko videti, kam vodijo versko ali narodno mešani zakoni. V klubu pa se bodo, vsaj tako upamo, tudi izkristalizirali kleni slovenski in katoliški značaji.

● Svoječasno smo poročali, da so v New Toronto pričeli z gradnjo nove slovenske cerkve. Delo se je tedaj nekoliko zakasnilo. Zdaj pa so resno začeli. Obljubljajo, da bodo v bližnjem januarju že lahko uporabljali svojo lastno dvorano.

● Gospod Zvone Hrastnik, neutrudljivi garač pri upravi "SD", se nam je oglašil z Avstrije, kamor je prispel preko Grčije, Egipta in Turčije. Želimo mu prijetne počitnice. Upamo, da nas bo po povratku domov v Toronto spet razveselil s krasnimi fotografskimi posnetki dežel, ki jih je imel priliko obiskati.

● Gospod Dr. A. Kuk, dolgotrajni predsednik SNZ v Kanadi, gospa Marija in družina, so se leta preselili v Hamilton (Ont.) ter se posvetili poučevanju mladine. V novem poklicu jim želimo obilo zadovoljstva in razveseljivih uspehov.

● Torontskemu slovenskemu župniku preč. gosp. Andreju Prebilu želimo vse najboljše za njegov god.

CLEVELAND

Koroški večer

V soboto zvečer 22. oktobra je klub "Krog" priredil v Baragovem domu Koroški večer ob priliki štiridesetletnice usodnega koroškega plebiscita. Na sporedu so bile recitacije Preglja in Zupančiča, ki sta jih izvajala g. Božo Pust in g. Miro Ōdar, samospevi koroških narodnih pesmi, ki sta jih pela gospoda France Gorenšek in Jože Dovjak ob klavirski spremljavi g. Metoda Milača, zborovske pesmi je pel moški zbor Dom pod vodstvom g. Franca Zupana, o plebiscitu in razlogih, zakaj ga Slovenci odklanjamo, pa

je govoril dr. Mate Resman. Navzoči so prispevali v sklad za denarno pomoč slovenskim dijakom na Koroškem.

Koncert "Slavček"

V nedeljo popoldan 23. oktobra je v šentviški dvorani priredilo svoj letni koncert pevsko društvo "Slavček", ki ga vodi pevovodja g. Miodrag Savernik. Zbor je pel narodne in umetne pesmi ter nastopal kot mešani, moški in ženski zbor. Mladi pevci in pevke pa so nastopili tudi s samospevi in dvospevi (Anči Sódja, Jaroška Novak, Cvetka Peklar, Breda Osenar, Janez Žakelj, Lojze Lončar, Slavko Zupan). Zbor je pokazal veliko discipliniranost v intonaciji in izajanju. Zbor je po zamisli in večini članstva mladinski zbor. Publika je napolnila dvorano.

Predelje ZSPKB

Krajevna organizacija ZSPKB v Clevelandu je pripravila v soboto zvečer 29. oktobra v Slovenskem narodnem domu na Holmes Ave. družabni večer, katerega čisti dohodek je bil namenjen invalidskemu skladu Zveze. Večer je lepo uspel v vsakem ozirju.

35-letnica pevskega zbora "Ilirije"

Letos je praznoval petinadesetletnico obstoja cerkveni pevski zbor fare Marije Vnebozete v Colinwoodu "Ilirija". Vsa ta leta vodi zbor znani pevovodja g. Martin Rakar, ki je tudi organist pri fari. Dasi je zbor cerkveni zbor, je vendar zaradi svoje kakovosti bil vabljen in je tudi nastopal na številnih kulturnih prireditvah in narodnih proslavah tekom svoje dolgoletne obstoja. Svoj jubilej je zbor proslavil s koncertom v nedeljo 30. oktobra v cerkveni dvorani na Holmes Ave.

Prosveta Baragovega doma

Prosveta Baragovega doma je priredila pisan večer s telovadnimi, pevske in plesnimi nastopi clevelandskih društev ter predvajanjem krajšega filma o Sloveniji v soboto zvečer 5. novembra v šentviški dvorani.

20-letnica Glasbene Maticice

Za dvajsetletnico svojega življenja in udejstvovanja v slovenskem kulturnem življenju v Clevelandu je Glasbena Matica pod vodstvom svojega pevovodje g. Antona Šublja naštudirala novo izvedbo Verdijeve opere "La Traviata". Opero je izvajala v nedeljo

OBISČITE EDINO SLOVENSKO RESTAVRACIJO V Torontu (pod Bloorom)

1115 BAY STREET
Tiroler HOUSE

VSEM SLOVENCEM IN SLOVENKAM

IN NE BO VAM ŽAL, KAJTI CENE SO ZMERNE, OZRACJE JE DOMAČE IN POSTREŽBA PRIJAZNA

- PRVOVRSTNA DUNAJSKA IN DOMAČA KUHINJA
- IMPORTIRANE BREZALKOHOLNE PIJACE
- KRAJSKE KLOBASE S KISLIM ZELJEM—DOMAČ GOLAZ
- DOMA PEČENE TORTE IN MOČNATA JEDILA
- ODPRTO DNEVNO OD 12 URE OPOLNE DO 9 URE ZVEČER

Sprejmemo: American Express Credit Cards

Za rezerviranje kličite: WA. 3-7021

ZELI VESEL BOŽIC IN SREČNO NOVO LETO LASTNICAM. SESERKO.

popoldan 6. novembra na odru Slovenskega narodnega doma na St. Clairju. Violeto je pela ga. Anne Safred, Alfreda g. Edward Kenik, očeta g. Frank Bradach. Opero je g. Šubelj tako glasbeno kot režijsko zelo dobro pripravil in je tudi izvedba popolnoma uspela ter dokazala visoke izvajalne sposobnosti pevcev Glasbene Maticice. Orkester so sestavljali člani clevelandskega simfoničnega orkestra. Glasbena Matica je dostojno proslavila svoj jubilej in nudila poslušalcem izreden glasbeni užitek.

Igra "Lilije"

Tudi v nedeljo popoldan 6. novembra v Slovenskem domu na Holmes Ave. v Colinwoodu, pa so člani dramskega društva "Lilije" podali v režiji g. Janeza Hauptmana burko "Mož brez žene". Nastopali so znani člani "Lilije" in zabavali gledalce, ki so napolnili dvorano.

Martinovanje

V soboto 12. novembra so clevelandski Štajerci pripravili vinski kleti znane Erštetove gostilne na St. Clairju, ki jo vodita Hinko in B. Lobe, vesel družaben večer štajerskega martinovanja, ki je postalo že tradicionalna družabna prireditev v Clevelandu.

50-letnica SDZ

V dneh 12. in 13. novembra je tu v Clevelandu praznovala petdesetletnico svojega obstoja in delovanja velika bratska zavarovalna organizacija ohajskih Slovencev Slovenska dobrodelna zveza, ki ima svoj glavni urad tukaj v Clevelandu, kjer tudi izdaja svoje glasilo "Glas SDZ".

Senator Frank J. Lausche

65-letnik

13. novembra je prišel v Cleve-

land senator Frank J. Lausche, clevelandski in slovenski rojak. Prišel je, da se udeležijo proslavi SDZ in pa tudi, da naslednji dan v krogu svojih bratov in sestre preživi svoj petideseti rojstni dan. V razgovoru s časnikarji je senator Lausche izrazil zaupanje v novoizvoljenega predsednika Združenih držav, potrebo po duhovno, gospodarsko in vojaško hočnih Združenih državah, ter svojo vero v propast sovjetov. "Sovjetska Rusija izrablja podložne in odvisne narode vespovsod. Sovjeti žive od ustrahovanja in usuznjevanja in nujno je, da bo prišel razvoj dogodkov, ki bo zanje krut in uničevalen. Trenotek, ko bodo sovjeti morali polagati račune je samo stvar časa," je dejal senator Lausche.

Prva obletnica smrti škofa Rožmana

16. novembra je poteklo leto dni, odkar je odšel v večnost ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman. V nedeljo 13. novembra so slovenska društva v Clevelandu v šentviški dvorani priredile komemoracijo v spomin pokojnemu škofu. Govoril je pisatelj Karel Mauser. Udeleženci pa so tudi prejeli poseben odtis člankov ob obletnici smrti škofa dr. Gregorija Rožmana, objavljenih v koledarju Družbe sv. Mohorja v Celovcu za leto 1961, z dodatkom o obiskih med rojaki v zapadni Evropi, vzetim iz izseljenkega lista "Naša luč" 1957.

This is Slovenia

Knjigo "This is Slovenia" morete še vedno v Clevelandu kupiti v trgovini z nabožnimi predmeti, darili vseh vrst in knjigami: "Familijska" na 6116 Glass Ave. (nas-

proti šole sv. Vida) in pa pri Michelin Travel Bureau na 3956 St. Clair Ave. Tisti, ki ste v zadregi za primerno darilo, sezite po knjigi!

Naročnina

Ker se leto bliža koncu, se v ljubežno obračamo na vse naročnike našega lista s prošnjo, da poravnajo naročnino, oziroma da jo obnove za prihodnje leto. V Clevelandu morete poravnati naročnino za naš list v uradu Bled Travel Service na 6113 St. Clair Ave.

Chicago

● 10 let... Pred 10 leti — 29. oktobra 1950 so pripadniki Slovenskega državnega gibanja v Chicagu prvič proslavili slovenski narodni praznik — 29. oktober na posebnem sestanku v mali cerkveni dvorani. Govoril je dr. Ludvik Leskovar. Deset let je torej minilo, ko se je prvič v ZDA proslavljalo za Slovence tako pomembni dogodek. Od takrat je minilo najmanj pet let, ko so se tudi drugi spomnili tega dogodka ter pri tem seveda takoj naglasili, da je sledil 1. december kot krona vsega dogajanja.

● Novi odbor Slovenske Narodne Zveze. SNZ je 29. oktobra proslavila najprej narodni praznik. Tajnik Geratič je v kratkih obrisih povedal, kaj nam pomeni ta zgodovinski dan in kakšne naloge nam daje za bodočnost. Nato je sledil občni zbor, ki je izvolil sledeči odbor: Jože Goršič, predsednik; prof. Bogdan Novak, podpredsednik; Mirko Geratič, taj-

nik; Lojze Gregorič, blagajnik; Milan Pečarič, odbornik za prireditve. V nadzornim odboru sta Ing. Tone Arko in Ludvik Jelenc. Delegat za Slov. državno gibanje je g. Ludvik Jelenc.

● Poroka. V soboto 29. oktobra sta se pročila Jože Sobočan in Joan Bugala. Jože Sobočan je bil zelo agilni član pesne skupine Slov. Rad. kluba. Naše čestitke!

● Banket v korist Doma Sv. Jožefa za stare ljudi v Lemontu je bil v veliki farni dvorani ob lepi udeležbi. Vas čisti dobiček bo porabljen v ta namen. Ta Dom, ki ga bodo gradile slovenske sestre v Lemontu, naj bi bil nekaj spomenik pok.škof dr. G. Rožmana.

— Med tem se sliši še drugo proglašanje Dom za stare ljudi kot spomenik škofu, ko je v Rimu že kupljena hiša, ki naj služi slovenskim duhovnikom, ki bodo študirali v Rimu. To bi naj bil spomenik dr. Rožmanu. Rev. Matija Jager povdarja, da bi tak le spomenik — Hiša za študiranje slovenske duhovnike v Rimu bil najlepši spomenik pok.škofa in bi neposredno koristil slovenskemu narodu v domovini. Vsekakor je ta zamisel prav lepa in za Slovence zelo koristna. Drugi narodi (n.p.r. Hrvati) že imajo svoje zavode za duhovnike v Rimu, zakaj bi takega ne imeli tudi Slovenci! — Bilo bi pa prav, če bi se gosje sledil občni zbor, ki je izvolil preje mebebojno sporazumeli, tako pa pride do izraza vtis, da vleče vsak na svojo stran. (mg.)

CHICAGO!

• **Predpustna prireditev Slov. Narodne Zveze** bo letos s soboto 21. januarja v Tomazinovi dvorani. Igrala bo zopet poznana Roman Posseidjeva godba. Rezervirajte 21. januar za prireditev SNZ!

Milwaukee

Ce niste obveščeni za poročanje, tu je drobce o "Slovenskem kulturnem društvu Triglav" v Milwaukee:

Ustanovljeno 17. sept. 1950. Imelo dosedaj 12 občnih zborov, 87 članskih sestankov z 29 predavanj, 10 Miklavževih večerov, vsakoletno romanje v Lemont, 11 dramskih predstav in deset žalnih svečanostj za pobite protikomunistične borce. Nadalje vodi šolo in prireja vsakoletni materinski dan, od zabav pa Martinove večere in članske zabave na prostem. Društvo ima tudi svoj kvartet in telovadnj naraščaj. Letos, 20. novembra, prireja v dvorani sv. Janeza slavnostno akademijo z zelo bogatim sporedom. Odboru Triglava trenutno načeljujeta gg. Franc Mejač kot predsednik in Alojz Alič kot tajnik.

Predstavimo se svetu!

Pred leti, ko smo na tem področju še dremali, če ne že naravnost spali, je SD objavila članek pod zgornjim naslovom. Dopis je bil logično nadaljevanje v SD objavljenega poročila, da so celo ugledni ameriški avtorji pisali o Slovencih kot najbolj nepismenem ljudstvu na Balkanu. Duncan je n. pr. v zelo razširjeni knjigi IMMIGRATION and ASSIMILATION trdil, da je 84% Slovencev nepismenih in da sploh nimamo svojega književnega jezika in književnosti. Zanimivo je, da skozi dve desetletji, ko je bila knjiga v skoraj vsaki važnejši ameriški knjižnici, ni do naše urgence nihče pri založbi protestiral ali ji poslal popravka.

Do danes smo se že nekoliko predramili tudi na tem področju. Izšli sta dve večji knjigi o Slovencih in nekaj manjših del. To so seveda le mašila do časa, ko bo mogoče izdati izčrpnjša dela — poljudno znanstvena za splošno raven čitateljev, ki so v večini in strogo znanstvena za znanstvenike, ki so sicer v manjšini, vendar lahko s povzetki v svojih delih mnogo koristijo Slovincem.

Manj direktno, a brez dvoma zelo učinkovito, se skozi leta seznanjal svet s Slovenci — s prevodi del naših pisateljev — neumorni dr. Kolednik. Sam je mnogo prevajal v francoščino, nemščino, italijanščino, angleščino, hrvaščino in latinščino in dosel tisk nadaljnjih prevodov v številne druge jezike. Po zaslugi njegovega dela je prodir glas o Slovencih kot kulturnem narodu v obe Ameriki in celo v Azijo in Afriko.

Vse to je zelo razveseljivo, še zdaleč pa ni dovolj. Se vedno dan dnev zlahka naletimo na izobražene Amerikance in celo na Evropejce, ki niti ne vedo, kje je Slovenija in nas sprašujejo, če imamo svoj jezik, literaturo, elektriko, kakega pomembnega moža, itd. Zato je ena prvih nalog izseljencev, kot poslanikov slovenskega naroda na tujem, da nadaljujemo in še povečamo svoje napore tudi na tem področju. Vsako možnost v tej smeri je treba ikkoristiti. Ni dolžnost le nekaj posameznikov posvetiti ves svoj prosti čas takemu delu. Vsaj malo bi moral pomagati vsak Slovenec!

Kolikor mi je znano so trenutno v teku zraven študij pri RESEARCH CENTER FOR SLOVENIAN CULTURE (1 Walker

Rd., Willowdale, Ont., Canada) in pri STUDIA SLOVENICA (P.O. Box 4531, Washington, D.C.), ki jim lahko pomagamo predvsem z razširjanjem njihovih knjig, naslednje tri akcije, ki tudi zaslužijo takojšnje sodelovanje vseh Slovincem v Ameriki. O vseh treh boste še gotovo od časa do časa čitali v časopisih. Za začetek jih vsaj na krotko predstavimo.

Language Resources Project

111 W. 57th Street
New York 19, N.Y.

Zgornji naslov je povzel študijo, ki ni posvečena samo Slovincem, ampak vsem narodnostnim skupinam v Ameriki. Ameriško vzgojno ministerstvo je določilo sociološki oddelek University of Pennsylvania, naj povzame raziskovanja, ki bodo ugotovila, kak in kolik je jezikovni in kulturni zaklad raznih narodnostnih skupin v Ameriki. O Slovincih torej raziskovalce pod vodstvom sociologa dr. J. Fishmana zanima predvsem vsako delo posameznikov, ustanov in organizacij, ki kakor koli doprinaša k ohranjanju ali razvoju slovenskega jezika in slovenske kulture v Združenih državah.

Kako lahko pri študiji sodelujemo? Najprej za naslovi vseh takih posameznikov, ustanov in društev. Drugič, poročili o delovanju pevskih zborov, prosvetnih, dramskih, akademskih, športnih, družabnih in drugih društev; s poročili o slovenskih šolah in tečajih ter o slovenskem znanstvenem, leposlovnem in novinarskem tisku, ki je razširjen med ameriškimj Slovenci. Tretjič — in to na željo ameriških raziskovalcev — z debatami in predlogi, kako ohraniti naš jezikovni in kulturni zaklad na tujem.

Tiste, ki boste take naslove, poročila in predloge tipkali, vljudno prosimo, da štorite to po možnosti v dveh izvodih, katerih enega odpošljite čimprej na zgornji naslov v New York, drugi izvod pa na spodnji naslov v Columbus. Če se zlahka jasno izražate v angleščini, boste raziskovalcem prihranili skrb za prevode, če kar sami poročate po angleško. Če kje angleščina ne teče dovolj gladko, pa le brez skrbi vse napišite po slovensko, na kar bo vse za eno ali drugo študijo važno gradivo prevedeno. Posamezniki in društva bodo dobili potem še posebne formularje. V našem narodnem interesu je, da vsakdo na vsa vprašanja vestno odgovori in vprašalne pole vrne v kuverti, ki je v ta namen priložena.

Zgoraj omenjena študija lahko doseže zelo dosti dobrega za naše ime, ker bo knjiga, ki izide v kakih dveh ali treh letih, tiskana v visoki nakladi in bo prodrila na vse važnejše univerze in v knjižnice. Uporabljalo pa bo tudi ameriško vzgojno ministerstvo pri svojih načrtih za ohranitev jezikovnega in kulturnega zaklada raznih narodnosti. Če bomo Slovenci spet zapostavljeni, bomo edino po svoji krivdi, zaradi lastne brezbržnosti. Izkoristimo raje to zlato priložnost in vneto sodelujmo! Kdor bi želel podrobnejših informacij, naj piše v New York ali v Columbus. Obe akciji medsebojno sodelujeta.

Slovenian Research Project

Box 843, Columbus 16, Ohio

Druga tekoča raziskovanja so omejena le na slovensko narodnostno skupino, zaenkrat v prvi vrsti na slovenske priseljence v Združenih državah in Kanadi. Raziskovanja se vrše v okvirju Ohio State University, v katere

linenu so tudi tiskani formularji. Ker je ta študija posvečena samo Slovincem, stremi k izčrpnosti. Ni to samo zgodovinska študija slovenskega izseljenstva v Ameriki, ampak tudi sociološka in psihološka analiza, zato paziskuje tudi življenje in čutenje preprostega slovenskega človeka.

Kako lahko pri raziskovanjih o slovenskih naseljenjih v Ameriki, ki bodo objavljena v posebni angleški knjigi in v povzetkih v raznih znanstvenih publikacijah, vsak zaveden Slovenec pomaga? Prvič, pošiljajte nam naslove. Iz mest še nekako dobimo naslove, skoraj nemogoče pa je odkriti rojake, ki žive kje sami zase. Sociološko in psihološko so tudi njihovi podatki dragoceni. Drugič, kadar koli dobite formularje, bodite tako prijazni in jih zagotovo izpolnite. Krajši formularji zahtevajo le nekaj minut. Daljši bodo vzeli blizu uro in pol. Saj ni treba vsega izpolniti. Z naše strani je stvar združena z visokimi stroški in zahteva na stotine ur prostega časa. Če boste pomislili na to in na skupno narodno dobro, bo Vaša žrtev dosti lažja in prijetnejša! Tretjič, že nekaj let zbiramo pisma. Zgodi se, da kdo umre in gredo vsa pisma, ki jih je skozi leta dobival, na ogenj. In vendar imajo taka pisma za sociološko in psihološko študijo veliko vrednost. Napravite zavitek in odpošljite jih v Columbus. Če nam pošljete nastov, Vam bomo z veseljem povrnil poštino. Četrtič, marsikdo piše dnevnik, spomine ali svoj življenjepiš. Če stvar nima spominke vrednosti (recimo otroci ne znajo slovensko), ne sežgati! Odpošljite raje na naš naslov in stvar bo pomagala pri boljšem razumevanju problemov slovenskih izseljencev! Petič, sporčite nam zlasti naslove starejših naseljenjencev, ki jih večkrat srce boli, ko vedo, da bodo po njihovi smrti sežgali vse njihove revije, časovne, knjige in spomine. Ali ni bolje, da se vse podobno ohrani za študije ali za knjižnice, kot da bi slo v nič? Zadeve, ki jih še nimamo, a imajo za naše študije posebno vrednost, z veseljem tudi odkupimo. Šestič, izredno važni

Mala Mirica in njen bratec Ludvik Leskovar ml. ponosno držita številko 10 — za desetlet-

o slovenskih izseljencev v Ameriki, potem Vas prosimo, da po svojih najboljših močeh sodelujete.

o slovenskih izseljencev v Ameriki, potem Vas prosimo, da po svojih najboljših močeh sodelujete.

EURAM BOOKS

Box 843 Columbus 16, Ohio

Da se lajša naraščujoče delo pri izdajanju in razpečavanju prevodov slovenskih knjig, se je pod predsedstvom našega najzaslužnejšega prevajalca dr. Kolednika ustanovila EURAM ustanova, ki bo skušala čim bolj razširiti našo prevodno literaturo, po potrebi pa se bo lotila tudi drugih najbolj perečih in doslej zanemarjenih podvzetij. Ustanova EURAM (European — American

Vsem Slovincem v Torontu in okolici želi blagoslovljene božične praznike in srečno Novo Leto slovenski odvjetnik in notar v Torontu

Carl Vipavec

278 BATHURST STREET
ROOM 4— TEL. EMpire 4-4004

Pred vročino in pred mirazom Vas zavaruje
PERMANENT HEAT CO.
55 ROE AVENUE, TORONTO 12
s strokovno inštalacijo pečj bodisi na zrak, na toplo vodo, ali tudi enakomerno toploto poleti in pozimi.
Kličite: Clement Jungkind, HU. 5—5983

RADENSKA MINERALNA VODA
SLOVENSKI MED
ŠVICARSKA ZDRAVILNA ZELIŠČA

dobite samo pri

SWISS HERBAL REMEDIES

479 Queen St. W., Toronto

Books) prirčno vabi vse Slovence naslednjih knjig. Ravno zdaj sta ce, da njene knjige sami zvesto n. pr. dotiskana dva krasna nova naročajo in zlasti še, da jih po-magajo širiti med tujce. Trenutno imamo v zalogi prevode slovenskih knjig v angleščini, francoščini, italijanščini, nemščini, moder-ni, portugalsčini, hrvaščini in latinščini. V priprav so nadalj-ni prevodi, ponatisi in orgnal-na dela. Delo nikakor ni brez sa-dov. V zadnjih desetih dneh smo n. pr. odposlali sto izvodov fran-coskih "Voznikov" kmetijskemu ministerstvu v Quebec, prvih 25 knjig za ameriško samostansko knjižnico v San Francisco, okrog 40 knjig v Los Angeles in pri-bližno toliko v Texas. Toda treba bo razprodati še mnogo več, predno bo mogoče poplačati vsaj tekoče račune. Predsednik EURAM in podpisani tajnik opravljata delo zastonj. Vsako no-vo naročilo pomeni, da za Slo-vence zve nekaj ljudi več in nam zraven tega pomaga pri izdaji

Priložnosti za delo torej ne manjka. Vse Slovence vabimo, naj po svojih najboljših močeh pomagajo pri vseh takih za naš majhni narod prepotrebni pod-vzetjih.
Potrebe kličejo. Predstavimo se svetu!
EDI

Veseli Božič in srečno novo leto 1961.

želita

Glavni odbor

in

Svet Slov. drž. gibanja.